

MENEN
KERKENBELEIDSPLAN

juli 2025

COLOFON

Opdrachtgever:
Stad Menen

De burgemeester:
Eddy Lust

De bevoegde schepen:
Caroline Bonte-Vanraes

De algemeen directeur:
Eva Vandenheede

Dit kerkenbeleidsplan werd geactualiseerd in overleg tussen de stad Menen, het centraal kerkbestuur van Menen en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de Bisschop van Brugge Lode Aerts:
op 22 augustus 2025

- door de Gemeenteraad van Menen,
op 1 oktober 2025

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1: INLEIDING

1. INLEIDING	8
1.1. HET HERBESTEMMINGSDEBAT OVER VLAAMSE PAROCHIEKERKEN	7
1.2. STAPPENPLAN KERKENBELEIDSPAN MENEN	9
2. SITUERING KERKGEBOUWEN	13

DEEL 2: KERKENFICHES

1. SINT-VEDASTUSKERK	14
1.1. IDENTIFICATIE	14
1.2. BESCHRIJVING	16
1.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	24
1.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	26
2. SINT-JOZEFSKERK	27
2.1. IDENTIFICATIE	27
2.2. BESCHRIJVING	29
2.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	35
2.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	37
3. SINT-JAN-BAPTISTKERK	38
3.1. IDENTIFICATIE	38
3.2. BESCHRIJVING	40
3.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	47
3.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	49
4. SINT-NIKLAASKERK	50
4.1. IDENTIFICATIE	50
4.2. BESCHRIJVING	52
4.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	61
4.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	63

5.	HEILIGE MAAGD DER ARMENKERK	64
5.1.	IDENTIFICATIE	64
5.2.	BESCHRIJVING	66
5.3.	SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	70
5.4.	BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	72
6.	SINT-BAVOKERK.	73
6.1.	IDENTIFICATIE	73
6.2.	BESCHRIJVING	75
6.3.	SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	80
6.4.	BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	82
7.	VERRIJZENISKERK.	83
7.1.	IDENTIFICATIE	83
7.2.	BESCHRIJVING	85
7.3.	SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING	89
7.4.	BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	91

DEEL 3: TOEKOMSTVISIE

1.	VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE.	93
1.1.	ONDERBOUWDE VISIE	93
1.2.	CONCLUSIE	95
2.	PLAN VAN AANPAK.	96

LEESWIJZER

Onderstaand kerkenbeleidsplan bestaat uit drie delen.

In het eerste deel volgt een inleiding tot het Vlaams beleid omtrent het kerkenbeleidsplan, de subsidiëring en de statuten van het erfgoed. Daarnaast volgt een overzicht van de genomen stappen om tot dit kerkenbeleidsplan te komen. Tot slot worden de kerken in kwestie op kaart gesitueerd en voorzien van een feitelijk paspoort.

Het tweede deel van het kerkenbeleidsplan bundelt de fiches per kerk, inhoudelijk conform met de vormelijke vereisten zoals de Inspiratienota Kerkenbeleidsplan voorlegt. De fiche van een kerk bestaat uit een identificatie, een beschrijving (naar cultuurhistorische waarde, naar architecturale mogelijkheden en naar bouwfysische toestand), een situering van het kerkgebouw in zijn ruimtelijke omgeving en de beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van het kerkgebouw.

Deel drie behandelt het laatste inhoudelijke luik zoals bepaald door diezelfde Inspiratienota, namelijk de onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie. Hoe deze toekomstige invulling een gevolg zal krijgen, wordt onderzocht in het plan van aanpak.

DEEL 1: INLEIDING

1. INLEIDING

1.1. HET HERBESTEMMINGSDEBAT OVER VLAAMSE PAROCHIEKERKEN

1.1.1. Het beleidskader met betrekking tot parochiekerken

Met de ondertekening van het Regeerakkoord 2009-2014 engageerde de Vlaamse Regering zich tot het beheer van de parochiekerken in volgende domeinen:

- “We maken werk van het restaureren en beschermen van kunsthistorisch, archeologisch, kerkelijk en varend erfgoed en we maken het hedendaags bruikbaar. We zoeken naar oplossingen voor de hoge kostprijs en coördinatie van inspanningen van verschillende overheden bij grote monumenten.”
- “In het kader van een geïntegreerd erfgoedbeleid zet de Vlaamse Regering in op een meer gesystematiseerde en uitdrukkelijke aandacht voor het religieus erfgoed. Bovendien moet het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) als Vlaams expertisecentrum voor het religieuze erfgoed, zowel binnen als buiten de kerkelijke gemeenschap, ook voor het onroerend erfgoed erkend worden, zodat het alle betrokkenen optimaal kan begeleiden bij behoud, beheer en herbestemming”.¹

In navolging van dit Regeerakkoord werkte Minister Geert Bourgeois, bevoegd voor Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed, deze voornemens verder uit.² Dit resulteerde op 24 juni 2011 tot de door Vlaanderen goedgekeurde conceptnota ‘een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk’. Het centrale uitgangspunt van deze conceptnota is dat de langetermijnvisie op de parochiekerken in een bepaalde gemeente enkel op lokaal niveau kan ontwikkeld worden. In navolging van deze nota schreef minister Bourgeois de gemeenten in het najaar van 2011 aan om werk te maken van een langetermijnvisie over de toekomst van de kerken op hun grondgebied, en dit in samenspraak met de bisschoppelijke overheid.

De Vlaamse wetgeving inzake onroerend erfgoed werd in 2013 grondig herzien. De verschillende decreten die tot dan toe geldig waren voor monumenten, landschappen en archeologie, werden vervangen door één allesomvattend decreet: het onroerend erfgoeddecreet. Met de inwerkingtreding van dit decreet op 1 januari 2015, wordt de opmaak van een kerkenbeleidsplan een voorwaarde om aanspraak te maken op de premies voor gebouwen bestemd voor een erkende eredienst. Op 6 juli 2016 stemde het Vlaams Parlement in met een aantal wijzigingen aan het Onroerenderfgoeddecreet. Onder meer werden de definities van een ‘kerkenbeleidsplan’ en een ‘gebouw van de eredienst’ (wordt: ‘een monument, bestemd voor een erkende eredienst’) scherper gesteld. Vanaf 1 januari 2017 trad het gewijzigde Onroerenderfgoeddecreet in werking en dient elk kerkenbeleidsplan te voldoen aan onderstaande definitie:

“Een schriftelijk document dat eerst door het representatief orgaan van de betrokken eredienst en vervolgens door de gemeente- of de provincieraad werd goedgekeurd en dat een lokaal gedragen langetermijnvisie biedt voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de betrokken eredienst op het grondgebied van de gemeente of provincie. De langetermijnvisie moet minimaal volgende basisgegevens bevatten:

- a) een beschrijving van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst, met onder meer hun cultuurhistorische waarde, hun architecturale mogelijkheden, hun bouwfysische toestand;*
- b) de situering van elk gebouw bestemd voor de eredienst in zijn ruimtelijke omgeving;*
- c) een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst en*
- d) een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie van de betrokken gebouwen, inclusief een plan van aanpak hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht”³*

Deze definitie omvat geen eensluitende vormelijke richtlijnen over hoe een kerkenbeleidsplan er moet uitzien. Daarom publiceerde de Vlaamse Overheid op 22 februari 2017 de Inspiratienota Kerkenbeleidsplannen. Met deze inspiratienota wil

¹ Regeerakkoord Vlaanderen, 2009-2014: een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving, blz. 51 en 68.

² Zie Beleidsbrief Onroerend Erfgoed 2009-2014

³ Onroerend Erfgoeddecreet, 12 juli 2013 (artikel 2.1), <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1027186¶m=inhoud&AID=1215336>

de overheid duiding geven over de minimale vormelijke vereisten van een kerkenbeleidsplan.

1.1.2. Regelgeving inzake subsidiëring van religieuze gebouwen

Ongeveer een derde van het totaal aantal kerken in Vlaanderen (ongeveer een 600-tal van de 1.800 kerken) is beschermd. In de stad Menen ligt het aantal beschermde kerken hoger dan het Vlaamse gemiddelde, nl. op 50% (4 van de 8 kerken).

De subsidiëring vanuit het Vlaamse gewest van het beschermde kerkelijk patrimonium is geregeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het gebruikelijke premiepercentage van een beschermd gebouw bedraagt 40%. Voor monumenten bestemd voor een erkende eredienst is er een verhoogd premiepercentage van 60% voorzien. Deze geldt echter alleen maar als het kerkgebouw is opgenomen in een door het gemeentebestuur goedgekeurd kerkenbeleidsplan en als er een beheersplan voor het kerkgebouw bestaat.

De Vlaamse Regering keurde op 20 december 2013 het besluit goed betreffende de toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst die niet beschermd zijn als monument. Hierin wordt bepaald dat het premiepercentage voor niet-beschermde gebouwen voor de eredienst maximaal 30% bedraagt van de kostprijs van de werken, verhoogd met 7% als tussenkomst voor de algemene kosten. De subsidie kan enkel worden verleend aan een publiekrechtelijk rechtspersoon. Voor het gebouw van de eredienst is dat ofwel het bestuur van de eredienst dat het gebouw beheert (ook als het geen eigenaar is), gemeente- of provinciebestuur dat eigenaar is van het gebouw of het gemeente- of provinciebestuur dat de tekorten bijpast van het bestuur van de eredienst dat het gebouw beheert. De subsidieerbare investeringen zijn: nieuwbouw, aankoop en verbouwing, renovatie, studies voor herbestemming, studies en aanpassingsinvesteringen voor nevenbestemming.⁴

1.1.3. Kerkelijke initiatieven inzake het herbestemmingsdebat

Jozef De Kesel, bisschop van Brugge over de periode 2010-2015, gaf in zijn pastorale brief "Kerk zijn vandaag en de toekomst van parochies" op kerstmis 2011 een eerste aanzet tot visievorming op het herbestemmingsdebat van de parochiekerken. In deze brief erkent de bisschop de veranderende situatie in het Christendom en geeft blijk van een te groot aantal parochies voor de huidige geloofsgemeenschap. Het bisdom gaat uit van een goed onderbouwd pastoraal beleidsplan als basis van een langetermijnvisie op de parochiekerken, op basis waarvan per gemeente een meer definitief kerkenbeleidsplan wordt uitgewerkt in overleg tussen het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken en de gemeente. De huidige bisschop van Brugge, Lode Aerts, nam tot op vandaag nog geen publiek standpunt in inzake het herbestemmingsdebat.

1.1.4. Statuten van erfgoed

De Vlaamse Overheid beschikt over verschillende instrumenten om het behoud van onroerend erfgoed te verzekeren. Enerzijds kan erfgoed vastgesteld worden, anderzijds kan men erfgoed beschermen.

- Zolang een onroerend goed enkel in de wetenschappelijke inventaris van het bouwkundig erfgoed is opgenomen maar niet vastgesteld of beschermd is, zijn hieraan geen rechtsgevolgen gekoppeld.
- Een vaststelling stelt vast dat het erfgoeditem erfgoedwaarde bezit en nog altijd bewaard is. Zo is ook de wetenschappelijke inventaris van het onroerend erfgoed als geheel vastgesteld. De rechtsgevolgen voor een vastgesteld item in een inventaris zijn een zorg- en motiveringsplicht voor administratieve overheden, en een informatieplicht bij de eigendomsoverdracht. Deze zorg- en motiveringsplicht geldt voor de items vastgesteld in de inventaris bouwkundig erfgoed enkel voor het bouwkundig erfgoed dat na een openbaar onderzoek is opgenomen in de vastgestelde inventaris, en dus niet voor bouwkundig erfgoed dat in de periode 2009-2014 werd vastgesteld. Hieraan was namelijk geen openbaar onderzoek verbonden. Voor gebouwen uit de vastgestelde lijst kan je een afwijking vragen van de energieprestatienormen, kunnen zonevreemde gebouwen uit de vastgestelde lijst makkelijker

⁴ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024187¶m=inhoud&ref=search>

een nieuwe functie krijgen, en wordt sociale huisvesting door renovatie van gebouwen in de inventaris gestimuleerd. Tot slot is de sloop van een gebouw uit de vastgestelde lijst enkel realiseerbaar mits een vergunning toegekend door de vergunningverlenende overheid die een gemotiveerde beslissing neemt.

- Een beschermd monument is een onroerend goed dat van algemeen belang is vanwege zijn erfgoedwaarde. Het beschermingsstatuut brengt meer rechtsgevolgen met zich mee dan een vaststelling. Men is als eigenaar verplicht tot een actief (instandhouding, beveiliging, beheer, herstelling en onderhoud) en passief (verbod op het ontsieren, beschadigen, vernielen of aantasten) behoud. Daarnaast geldt voor heel wat ingrepen aan het beschermd goed een vergunnings- of toelatingsplicht. Een sloop van het item is verboden. Net zoals bij een vaststelling geldt ook hier een informatieplicht bij verkoop of verhuur van het item. De notaris is verplicht om de verkoop van een beschermd goed te melden aan het agentschap.

1.2. STAPPENPLAN KERKENBELEIDSPLAN MENEN 2019-2025

De stad Menen nam de Intercommunale Leiedal onder de arm om de opmaak van het kerkenbeleidsplan te begeleiden. De Intercommunale Leiedal werkte een plan van aanpak uit dat zich uitrolt in vijf stappen:

- Verzamelen van gegevens
- Informatie- en participatiemoment
- Onderzoek
- Overleg en discussie
- Opstellen beleidsdocument

1.2.1. Stap 1: verzamelen van gegevens

Voor zowel de opmaak van de fiches per kerk enerzijds, als voor de onderlinge afweging van de kerken i.f.v. de bepaling van het toekomsttraject anderzijds, verzamelen we een grote hoeveelheid gegevens. Het gaat om cijfermateriaal omtrent de verbruikerskosten, het aantal bezoekers, het aantal diensten, de onderlinge afstand tussen kerken, etc. maar ook om bouwplannen, administratieve gegevens, inspectierapporten, een overzicht van het huidige niet-religieuze gebruik, omschrijving van de erfgoedwaarde... Al deze gegevens zijn afkomstig uit de periode 2016-2017.

1.2.2. Stap 2: informatie- en participatiemoment

Op 21 december 2016 vond een informatie- en participatiemoment plaats. Het programma van deze avond was als volgt:

- Inleiding door de bevoegde schepen: aanleiding Kerkenbeleidsplan Menen
- Jonas Danckers (CRKC): het hoe en waarom van een kerkenbeleidsplan + voorbeelden gebruik
- Jozefien Bernard: voorbeelden van her- en nevenbestemmingen in de regio
- Bevoegde schepen: stand van zaken kerkenbeleidsplan Menen
- inspraakmoment, samenvatting en vragenronde

Bij het inspraakmoment werden afbeeldingen van de acht kerken verspreid over vier tafels. De gesprekken over de kerken werden georganiseerd rond twee thema's: gebruik en gebouw. Voor elk thema werden een aantal vragen gesteld om het denkproces in gang te helpen zetten. Antwoorden op die vragen, of andere bedenkingen mochten de inwoners opschrijven op een post-it en kleven bij het juiste thema (gebruik/gebouw).

1.2.3. Stap 3: opmaak ontwerp kerkenbeleidsplan

Per kerk werden allerhande gegevens verzameld. Naast de gegevens die nodig zijn om de identificatie per kerk aan te geven, werden ook andere gegevens verzameld. Op basis van alle gegevens werd een afweging gemaakt. Hiervoor werden volgende parameters gebruikt:

- De onderlinge nabijheid van de kerken
- Het aantal periodieke diensten
- Het aantal bezoekers aan de periodieke diensten
- Het totaal aantal speciale diensten per jaar
- Het totaal aantal bezoekers op alle diensten per jaar
- De erfgoedwaarde en de architecturale waarde
- De situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving
- De staat van het gebouw en de nodige investeringswerken
- De periodieke kosten per jaar (verwarming, elektriciteit, water, onderhoud, verzekeringen)
- Het gebruik voor niet-liturgische activiteiten
- De oppervlakte van de grootste ruimte per kerk

De afweging is uitgevoerd volgens een op feiten gebaseerde insteek. Het resultaat is gebaseerd op gegevens voor de periode juli 2016 - juli 2017. De afweging bestond uit volgende stappen:

In een eerste stap wegen we af voor welke kerken het behoud van de pastorale functie opportuun is. Hiervoor analyseren we de volgende vier afwegingscriteria:

- De onderlinge nabijheid van de kerken
- Periodieke bezoekers
- De investeringswerken versus de erfgoedwaarde en de publieke waarde
- De periodieke kosten in verhouding tot het aantal diensten

De nabijheid van andere kerken is een prioritaire parameter. In het kader van dit kerkenbeleidsplan is het immers de bedoeling om een efficiënter geheel van kerken na te streven op het grondgebied van Menen. Hierbij gaan we na of de vieringen van verschillende nabijgelegen kerken eventueel in éénzelfde kerk georganiseerd kunnen worden. Het aantal bezoekers van de periodieke diensten, de investeringswerken versus de erfgoedwaarde en de periodieke kosten in verhouding tot het aantal diensten bepalen mede welke kerken het best geschikt zijn voor een bestendiging van de pastorale functie.

In de tweede stap onderzoeken we wat de functionele mogelijkheden zijn voor de kerken waarvan de pastorale functie bestendigd wordt. We gaan na of een nevenbestemming in de ruimte aangewezen is aan de hand van het afwegingscriterium 'ruimte ter beschikking in verhouding tot het pastoraal gebruik'.

In de derde stap gaan we na of de kerken waar de pastorale functie bestendigd wordt, geschikt zijn voor nevenbestemming in de tijd. Deze vraag beantwoorden we rekening houdend met de religieuze programmatorische verschuivingen ten gevolge van de herbestemde kerken.

Deze afweging is voornamelijk gebaseerd op meetbare data. Naast deze cijfergegevens, werden ook de niet kwantificeerbare aspecten, zoals de emotionele waarde, benoemd. Tot slot werden ook de ruimtevragen in de stad bevraagd.

1.2.4. Stap 4: overleg en discussie

Op basis van de afweging volgden gesprekken met de stad en de kerkbesturen. Deze gesprekken vonden plaats in de tweede helft van 2017, 2018 en de eerste helft van 2019. Daarnaast werden begin 2018 ook participatiemomenten georganiseerd voor zowel Lauwe, Rekkem als Menen.

1.2.5. Stap 5: opstellen beleidsdocument

Nadat een overeenkomst gevonden werd, werd het uiteindelijke kerkenbeleidsplan opgemaakt.

1.3. KERKENBELEIDSPLAN MENEN 2025-2030

Het bestaand kerkenbeleidsplan is geactualiseerd in het kader van de nieuwe gemeentelijke legislatuur 2025-2030. In nauw overleg met de kerkbesturen is het kerkenbeleidsplan op twee vlakken geactualiseerd.

1.3.1. Actualiseren van gegevens

Ten opzichte van 2019 is het kerkenlandschap in Menen gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de ontwijding van twee kerkgebouwen. Op 15 maart 2019 is de Sint-Franciscuskerk in Menen aan de eredienst onttrokken en is het kerkgebouw herbestemd tot de stedelijke evenementenlocatie De Kapucinne. Op 7 april 2025 is het wijkcentrum De Koekuit eveneens aan de eredienst onttrokken. Deze twee gebouwen zijn bijgevolg niet meer opgenomen in het geactualiseerd kerkenbeleidsplan.

Voor de overblijvende kerkgebouwen zijn de kerkfiches aangepast op basis van de meest recente beschikbare gegevens. Op grond van beschikbare inspectieverslagen van Monumentenwacht zijn de tabellen van de bouwfysische toestand per kerkgebouw aangepast met de meest recente situatie. Op grond van de meest recente informatie van elk kerkbestuur zijn de tabellen met de beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie per kerkgebouw eveneens aangepast.

1.3.2. Vastleggen nieuwe toekomstvisie

In overleg met de betrokken kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur in de periode januari - juli 2025 is de samenvattende tabel over de toekomstvisie van de kerkgebouwen grondig besproken en aangepast in het licht van de evoluerende maatschappelijke context en het nieuw pastoraal plan van het centraal kerkbestuur.

2. SITUERING KERKGEBOUWEN

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de stad Menen:

	Kerk	Adres	Status	ID Inventaris	Bron
Menen					
	Sint-Vedastuskerk	Rijselstraat 52A, 8930 Menen	Monument (Besluit nummer 2253)	ID: 56007	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/56007
	Sint-Jan de Doperkerk (wijk: Ons Dorp)	Guido Gezellelaan 124, 8930 Menen	Monument (Besluit nummer 4390)	ID: 56330	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/55771
	Sint-Jozefskerk (wijk: Barakken)	Sint-Jozefplein, 8930 Menen	IOE (vastgesteld 05/10/2009)	ID: 55723	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/55723

Rekkem

	Maagd der Armen (wijk: Paradijs)	Schelpenstraat, 8930 Rekkem	IOE (vastgesteld - 05/10/2009)	ID: 71679	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/56330
	Sint-Niklaaskerk	Moeskroenstraat 696, 8930 Rekkem	Monument (Besluit nummer 3234)	ID: 13944	HTTPS://INVENTARIS. ONROERENDERFGOED.BE/ ERFGOEDOBJECTEN/56295

Lauwe

	Sint-Bavokerk	Lauweplaats, 8930 Lauwe	IOE (vastgesteld - 05/10/2009)	ID: 56153	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/56153
	Verrijzeniskerk	Spoorwegstraat, 8930 Lauwe	IOE (vastgesteld - 05/10/2009)	ID: 76298	HTTPS://ID.ERFGOED.NET/ ERFGOEDOBJECTEN/76298

IOE: Inventaris onroerend erfgoed - de kerk is opgenomen in de inventaris onroerend erfgoed

DEEL 2: KERKENFICHES

1. SINT-VEDASTUSKERK

1.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Rijselstraat 52 A
wijk	Centrum Menen
deelgemeente	Menen
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Stad Menen
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Vedastus
voorzitter kerkbestuur	Jean-Marie Wylin
Statuut	
beschermd als monument sinds	12-01-1987
besluitnummer	2253
objectnummer	OW000866
ID inventaris	56007

1.2. BESCHRIJVING

1.2.1. Cultuurhistorische waarde

Bouwkundige gegevens	
datering	Derde kwart 15de eeuw Vierde kwart 18de eeuw Eerste kwart 19de eeuw
betrokken personen	P.D. Velleman
stijl	Neoclassicisme
kerktype	Pseudo-basiliek
torentype	Geveltoren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML) bracht een advies uit waarbij de cultuurhistorische, architectuurhistorische en artistieke waarden van de Sint-Vedastuskerk als volgt werden gemotiveerd: "gezien zijn voorgeschiedenis: eerste vermelding 1087; behouden torenbouw van de gotische kerk (15de eeuw); als voorbeeld van vroeg-19de-eeuwse neoclassicistische stijl. Het sobere interieur wordt gekenmerkt door een verrassende ruimte- en lichtwerking, gevolg van de pseudo-basilicale opbouw. Het meubilair in verdergezette stijl, vormt met het gebouw een eenheid."
Beschrijving	
historische beschrijving	De oudste vermelding gaat terug tot 1087 als "altare de menin". De eerste Sint-Vedastuskerk werd afgebroken in 1383 en vervangen door een nieuwe gotische kerk. Tussen 1454 en 1463 wordt de kerk verbouwd en uitgebreid met een nieuwe zijbeuk, de oude toren wordt afgebroken en herbouwd. 1473: inwijding kerk. Tijdens de beeldenstorm van 1566 en de belegering van 1706, wordt de kerk sterk beschadigd. 1773: de toren wordt deels afgebroken en in 1781 opnieuw geconstrueerd op de natuurstenen sokkel die teruggaat tot de kerk van 1453. 1801: de door oorlogsgeweld sterk beschadigde kerk stort na een zware storm gedeeltelijk in. Er wordt besloten de kerk, met uitzondering van de toren, volledig te slopen en her op te bouwen van P.-D. Velleman. 1807: start van de werken die in 1809 stilvallen wegens geldgebrek. 1819: heropstart van de werken. 1825: de nieuwe spits wordt op de westtoren geplaatst. 1998-1999: restauratie exterieur.
architecturale beschrijving	Structuur: Driebeukig schip van acht traveeën, koor van één rechte travee en halfronde sluiting. Deels vrijstaande zuidoostelijke toren. Ten zuiden van het koor een rechthoekige sacristie. Afdekking door zadeldak. Buiten de centrale as gelegen vierkante toren van twee geledingen onder ingesnoerde leien spits. Materiaal: Rode baksteenbouw met gebruik van witte natuursteen voor parement van de voorgevel, plint en toren. Afdekking door leien zadeldak.

	Detail: Buiten de centrale as gelegen vierkante toren van twee geledingen onder ingesnoerde leien spits. De toren werd opgetrokken in drie bouwfases die duidelijk te onderscheiden zijn door het materiaalgebruik. De eerste geleding van 1453 is opgetrokken in Balegemse kalkzandsteen. Hoeken gemarkeerd door overhoekse steunberen. Westgevel met kleine geprofileerde korfboognis met Sint-Jan-de-Doperbeeld. Zuidelijke gevel gemarkeerd door geprofileerd spitsboogvenster met afzaat en gotisch traceerwerk. Oostgevel met blinde spitsboognis, vermoedelijk was die vroeger een opening naar de kerk toe. Tweede geleding: hoeken gemarkeerd door negblokken; rondbogige galmgaten, o.m. gekoppeld met erboven oculi. Spits van 1825. Westelijke halsgevel bekroond door driehoekig fronton met jaartal 1820 en doorbroken door half rond venster eveneens met jaartal 1940 en die verwijst naar een herstelling. Opvallend arduinen portaal met Toscaanse zuilen bekroond door hoofdgestel en driehoekig fronton met symbool van de Heilige Geest; bordes van twee treden. Portaal geflankeerd door twee rijkelijk uitgewerkte rondboognissen met voluten en engelenhoofdjes met erin heiligenbeeld respectievelijk Sint-Vedastus en Sint-Rochus. Traveeën van schip en koor geritmeerd door vlakke pilasters met Dorisch kapiteel. Rondboogvensters in geblokte natuurstenen omlijsting. Bijkomende blinde halfronde bovenvensters in koor en apsis. Interieur: Hoofdzakelijk in empire-stijl. Neoclassicistisch bepleisterd en beschilderd interieur in de middenbeuk overwelfd door tongewelf met gordelbogen met cassettes en zijbeuken door vlak gewelf. Schip geritmeerd door korfbogen, Dorische zuilen op een arduinen basement. Wanden van de zijbeuken geritmeerd door pilasters met Dorisch kapiteel. Koor met imitatie-marmerschildering geritmeerd door Corinthische pilasters met versierde schacht. In het gewelf van het koor in reliëf Jezus- en Maria-monogram, de Heilige Geest in de gedaante van een duif en het Lam van de Apocalyps. Onder de westtoren achthoekige ruimte met marmer-imitatieschilderingen op de wanden. Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
--	--

Staatsblad: 17101/86

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESCHERMING VAN MONUMENTEN, STADS- EN DORPSGEZICHTEN

DE GEMEENSCHAPSMINISTER VAN CULTUUR,

Gelet op de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 4, 4° ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 december 1985 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Executieve ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Executieve van 12 december 1985 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Executieve ;

Gelet op het ministerieel besluit van 7 november 1985 houdende vaststelling van de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten ;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 13 maart 1986 ;

B E S L U I T :

Artikel 1. - Worden beschermd als monument, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976,

1. om reden van historische en artistieke waarde :
 - + Sint-Vedastuskerk, Rijselsestraat, te 8600 Menen, bekend ten kadaster : Menen, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer 779 B (deel), eigendom van de stad Menen ;
2. om reden van cultuur-historische waarde :
 - + Sint-Franciscuskerk, Ieperstraat, te 8600 Menen, bekend ten kadaster : Menen, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer 618 E, eigendom van het Ministerie van Financiën, Administratie, B.T.W., Registratie en Domeinen, Madouplein 1, 1030 Brussel/Sint-Joost-ten-Node.

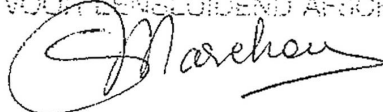
Art. 2. - Met het oog op de bescherming zijn van toepassing :

1. de algemene bestemming en de algemene voorschriften die zijn opgelegd door de bij koninklijk besluit goedgekeurde streekplannen en gewestplannen, op het ogenblik waarop de rechtsgevolgen van onderhavig besluit in werking treden ;
2. de verbodsbepalingen en beperkingen opgelegd door de vergunningen vereist krachtens artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw ;
3. de beschikkingen van het koninklijk besluit van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en de stads- en dorpsgezichten.

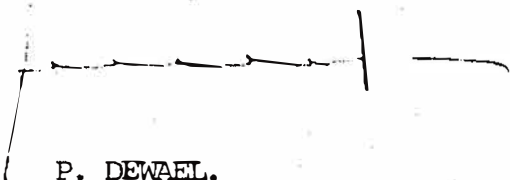
Brussel, 12 januari 1987.

De Gemeenschapsminister van Cultuur,

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
A.R.O.L. R.A.L.
VOOR EENSLUIDEND AFSCRIFT

S. MARCHAU
Bestuurssecretaris

P. DEWAELE.

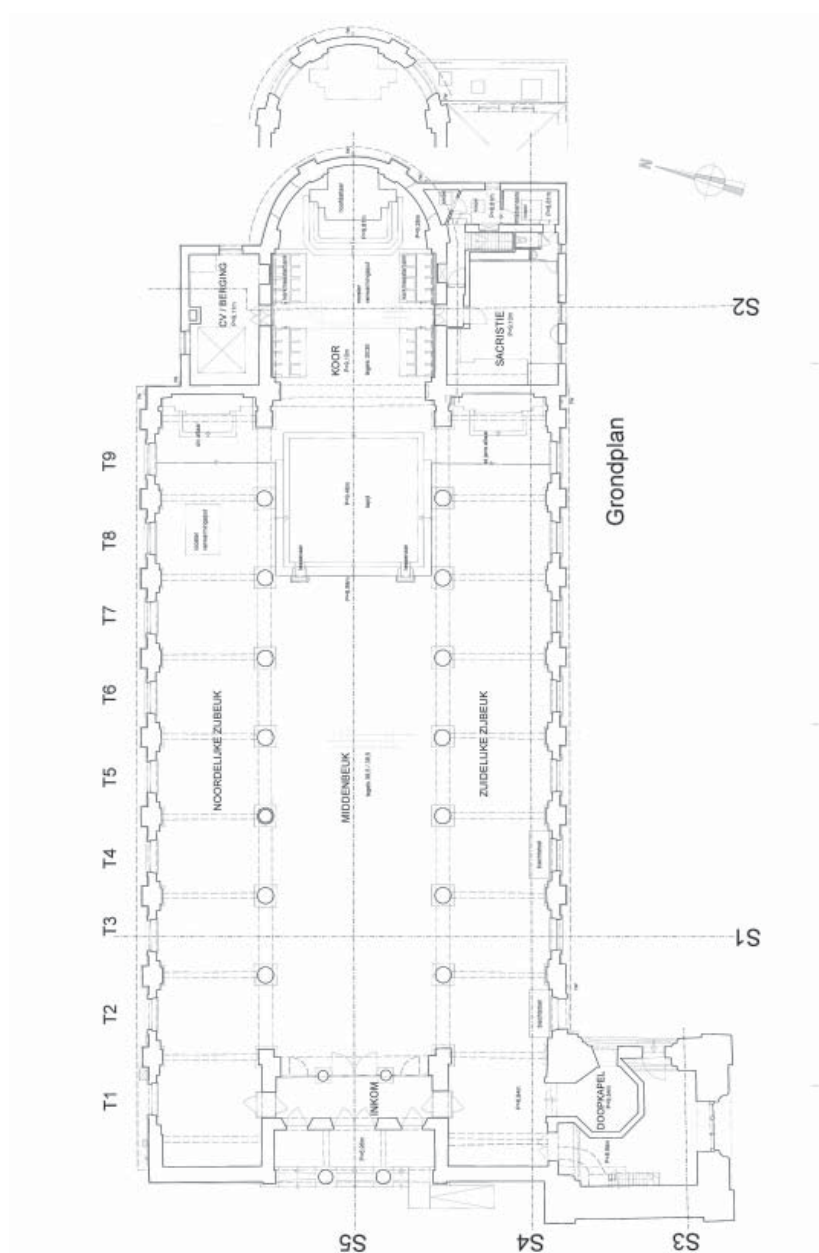
MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
afdeling ROHM - West-Vlaanderen
Monumenten en Landschappen
Voor eensluidend afschrift
datum 19 MEI 2003 N. DEWITTE

1.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	1.474,22 m ²
oppervlakte terrein	2.318,13 m ²
weekkapel	Niet aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	De gronden rond de kerk zijn beperkt tot een smalle groene strook. Ter hoogte van de gevel aan de noordzijde bevindt zich een klein perceel (135 m ²) ingericht als pleintje met enkele historische bomen. Rond het kerkgebouw bevinden zich nog woningen die een historische waarde hebben en een geheel vormen met het kerkgebouw.
afzonderlijke deelruimtes	Sacristie Berging
Waardevolle roerende goederen	
altaren	Hoofdaltaar van zwart-witte marmer met beelden van het H. Hart en twee engelen in aanbidding (18 ^{de} eeuw) Noordelijk zijaltaar toegewijd aan O.L.V. van zwart-witte marmer Zuidelijk zijaltaar toegewijd aan H. Johannes de Doper van zwart-witte marmer
biechtstoelen	Vier eikenhouten biechtstoelen met voorstelling van het Lam van de Apocalyps
doopvont	Marmeren doopvont met koperen deksel (18 ^{de} eeuw)
bidstoelen	Twee bidstoelen van J. Gryson (1881)
schilderijen	'Dooop van Jezus' door Heerekercke (ca. 1700) 'De Heilige familie' door Jan Ykens de Oude (17 ^{de} eeuw) (H. Vedastus verdrijft een beer' door A. Wulffaert (tweede helft 17 ^{de} eeuw) 'O.L.V. in aanbidding' (tweede helft 17 ^{de} eeuw)
orgel	Vastgesteld orgel aanwezig. Wat betreft orgels heeft deze kerk een kleurrijke voorgeschiedenis. Uit de kerkrekening van 1459-1460 blijkt dat er toen reeds een orgel aanwezig was. Een orgel werd alleszins vernield in de beeldenstorm van 1566. In de periode 1610-1623 zijn er diverse werken gesignaleerd (nieuw orgel en bijwerken) door Nicolas le Royer (Namen); er werd tevens een nieuwe orgelkast gemaakt, deze werd ook gepolychromeerd. In 1727-1728 werd een groot nieuw orgel geleverd door Mathieu Le Roy (Rijsel), op het West-doksaal. Dit orgel werd, samen met de kerk, zwaar beschadigd door Franse revolutionaire troepen in 1793. In 1820 zou weer een nieuw orgel geplaatst geweest zijn; de naam van de bouwer is in de bestaande literatuur niet vermeld. <u>Huidig instrument</u> In 1859 werd door L.-B. Hooghuys (Brugge) een nieuw orgel gebouwd. Het is niet meer vast te stellen of Hooghuys elementen van een vorig orgel (1820) herbruikt heeft. In 1892 werd het instrument gerenoveerd door Ch. Anneessens (Menen). In 1923 vond een revisie plaats door J. Anneessens (Menen). In 1940 werd aan deze bouwer de betreurenswaardige opdracht gegeven om het orgel in twee delen te splitsen. Het huidige orgel is te beschouwen als een werk van J. Anneessens, met recuperatie van resten van het Hooghuys-orgel (hoofdzakelijk pijpwerk) en van materiaal van het Ch. Anneessens-orgel.
Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas

elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Niet aanwezig
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig
Toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang
voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang voorzien van hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

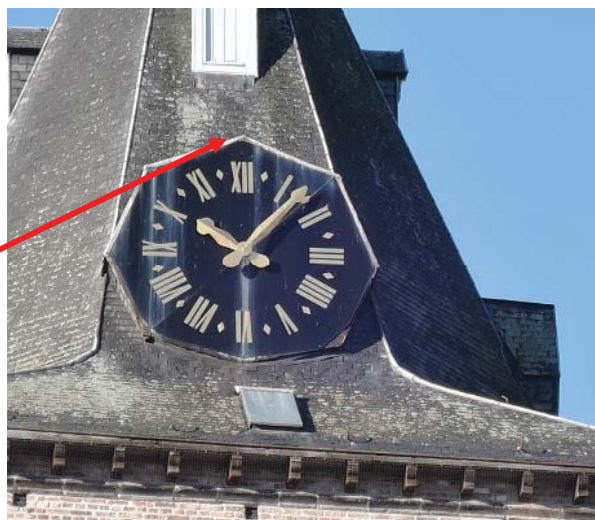
Plattegrond: driebeukig schip van acht traveeën, koor van één rechte travee en halfronde sluiting. Deels vrijstaande zuidoostelijke toren. Ten zuiden van het koor een rechthoekige sacristie. Afdekking door zadeldak. Buiten de centrale as gelegen vierkante toren van twee geledingen onder ingesnoerde leien spits.

1.2.3. Bouwfysische toestand

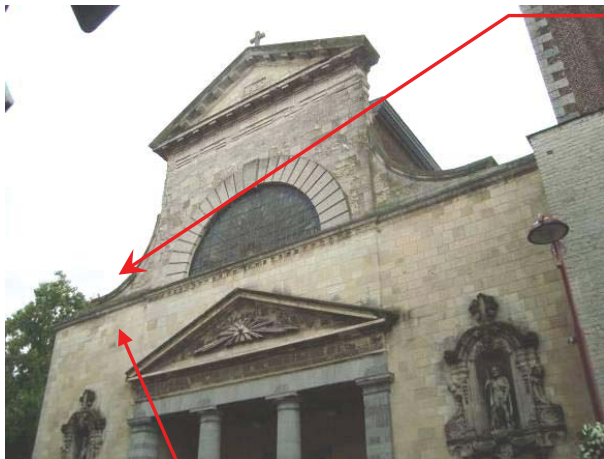
inspectie monumentenwacht	2021
resultaten inspectie	We verwijzen naar het beheersplan opgemaakt in december 2018 door B-juxta architecten bv, Congreslaan 36 te Gent en het inspectierapport van 2021 van Monumentenwacht. Het architectenbureau werd eveneens aangesteld voor de volledige restauratie van de kerk. In een eerste fase werd de toren aangepakt. In een volgende fase staat het dak op het programma. Er werd een subsidiedossier ingediend bij de Vlaamse overheid. We wachten tot de subsidie wordt toegekend. De verwachting is dat dit gebeurt binnen de termijn van dit plan.
urgente problemen	
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	We wachten op Erfgoed Vlaanderen en de subsidie om de restauratiewerken aan te vatten.
voorzienne investeringswerken?	
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	Restauratie van de torenromp

ontbrekend noklood en losliggende leien

zuidzijde torenspits

Fronton

Loskomende aansluitingen en uitgebuikt metselwerk

Detail vorstschade voorgevel

Detail schade aan plafond

Dakvlak 14, detail rotte muurplaten en nat staand metselwerk

Dakvlak 14, detail rotte muurplaten en nat staand metselwerk

1.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	Vrijstaande kerk in het historisch centrum van de stad. Rondom de kerk is een dens weefsel aanwezig. As waarlangs de kerk aansluit is een commerciële as die de verbinding maakt tussen de Barakken en de Markt.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.
nabijheid andere kerken	Sint-Jan-Baptistkerk: 1,6 km Sint-Jozefskerk 1,2 km
Nabije functies	
kerkhof	Geen kerkhof rondom en/of aanpalend aan de kerk
pastorie	Nabij (Sint-Jansmolenstraat 3)
klooster	Nabij (Astridplein)
erfgoed	Kerk opgenomen in de archeologische zone Kerk opgenomen in de bufferzone Unesco Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (burgerhuizen, godshuizen enz.)
school	Sint-Jorisschool Vrije Basisschool Basisschool De Kleine Prins
cultuur	Cultuurcentrum De Steiger Bibliotheek Menen Stadsmuseum 't Schippershof
andere	Ziekenhuis AZ Delta campus Menen Stadhuis
Bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bushaltes: 'Menen Sint-Vedastuskerk' - 10 meter 'Menen Waalvest' - 180 meter 'Menen Markt' - 300 meter 'Menen Ontmoetingscentrum' - 325 meter
parkeerplaatsen	Rondom de kerk 50 betalende parkeerplaatsen in de Rijselstraat +/- 25 betalende parkeerplaatsen 30 blauwe zone parkeerplaatsen op parking 76

STAD MENEN
INFORMATIEF GEDEELTE

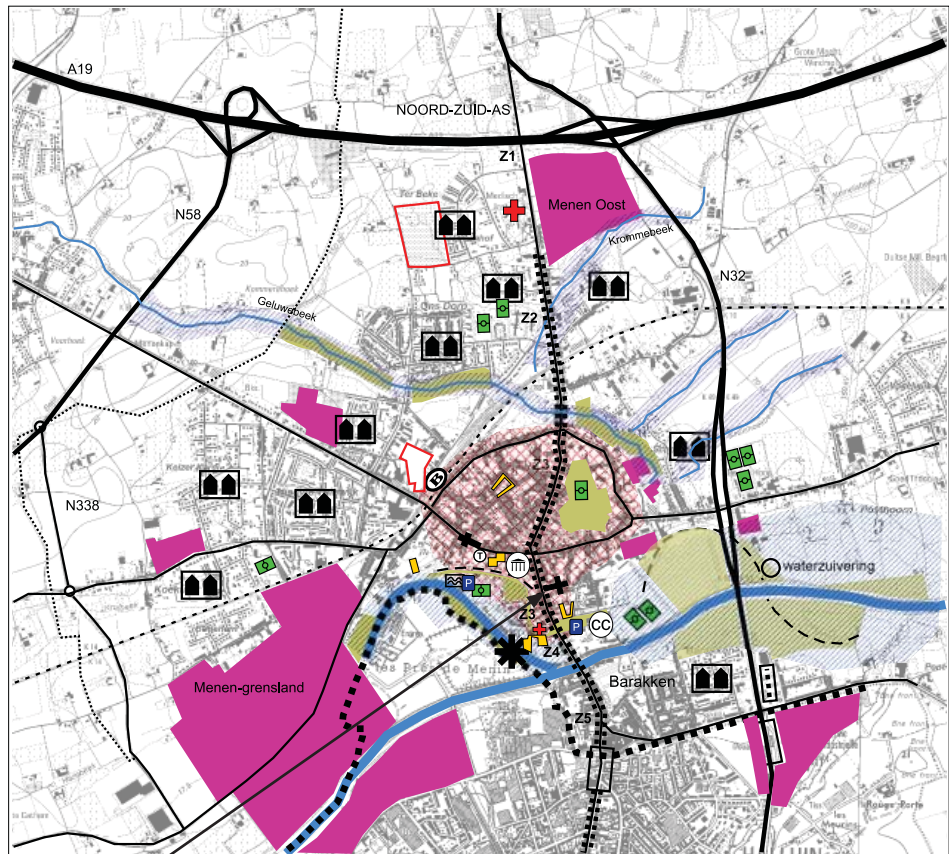
Deelgebied Meningen

figuur 15

legende

- gemeentehuis
- kerk
- cultureel centrum De Steiger
- binnenstad met historische kern
- woonverkaveling
- commerciële functies
- kleinhandelsconcentratie
- bedrijven
- leievallei
- verloop oude Leie-arm
- beekvallei
- jachthaven
- gemeentegrens
- grensovergang
- grens
- ziekenhuis
- groenvoorziening - park
- zwembad
- scholen
- oude tabaksfabriek
- parking
- begraafplaats
- station
- sportvelden

intercommunale leiedal
datum: november 2004

SINT-VEDASTUSKERK

KAART DEELGEBIED MENEN MET AANDUIDING VAN DE SINT-VEDASTUSKERK EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

1.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Begrafenissen en eucharistie donderdag 18u)	30-800
weekendvieringen	1 per week (zondagsmis om 10u30)	50-100
dopen	12 per jaar (meerdere dopen per viering)	50-150
eerste communievieringen	2 per jaar, in samenspraak met de scholen	400-600
vormselvieringen en Vormselwake	2 per jaar	400-600
huwelijken	2 per jaar	400-600
begrafenissen	25 per jaar	30-800
schoolvieringen	2 scholen elk 4 per jaar	/
bezoek van leerlingen in groep	2 scholen elk 1 per jaar	/
aantal zitplaatsen	600	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Veel doopselvieringen, veel dagelijkse bezoekers	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	Kerk opengesteld	
aard van activiteit	Jaarlijks 1 concert, 1 tentoonstelling, 1 orgelexamen	
wanneer vinden die plaats	Kan op ieder tijdstip na afspraak	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Verenigingsleven Stedelijke Academie voor Muziek en Woord (SAMW)	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen	Parochiaal centrum nabij ex St. Franciscus-kerk	
gronden in publiek gebruik	vzw De Koekuit maakt via erfpacht gebruik van gronden	

2. SINT-JOZEFSKERK

2.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Sint-Jozefsplein zonder nummer
wijk	De Barakken
deelgemeente	Menen
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Kerkfabriek Sint-Jozef
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Jozef
voorzitter kerkbestuur	Jean-Pierre Robbe
Statuut	
niet beschermd	
vastgesteld object sinds	05-10-2009
besluitnummer	5825
ID inventaris	55723

2.2. BESCHRIJVING

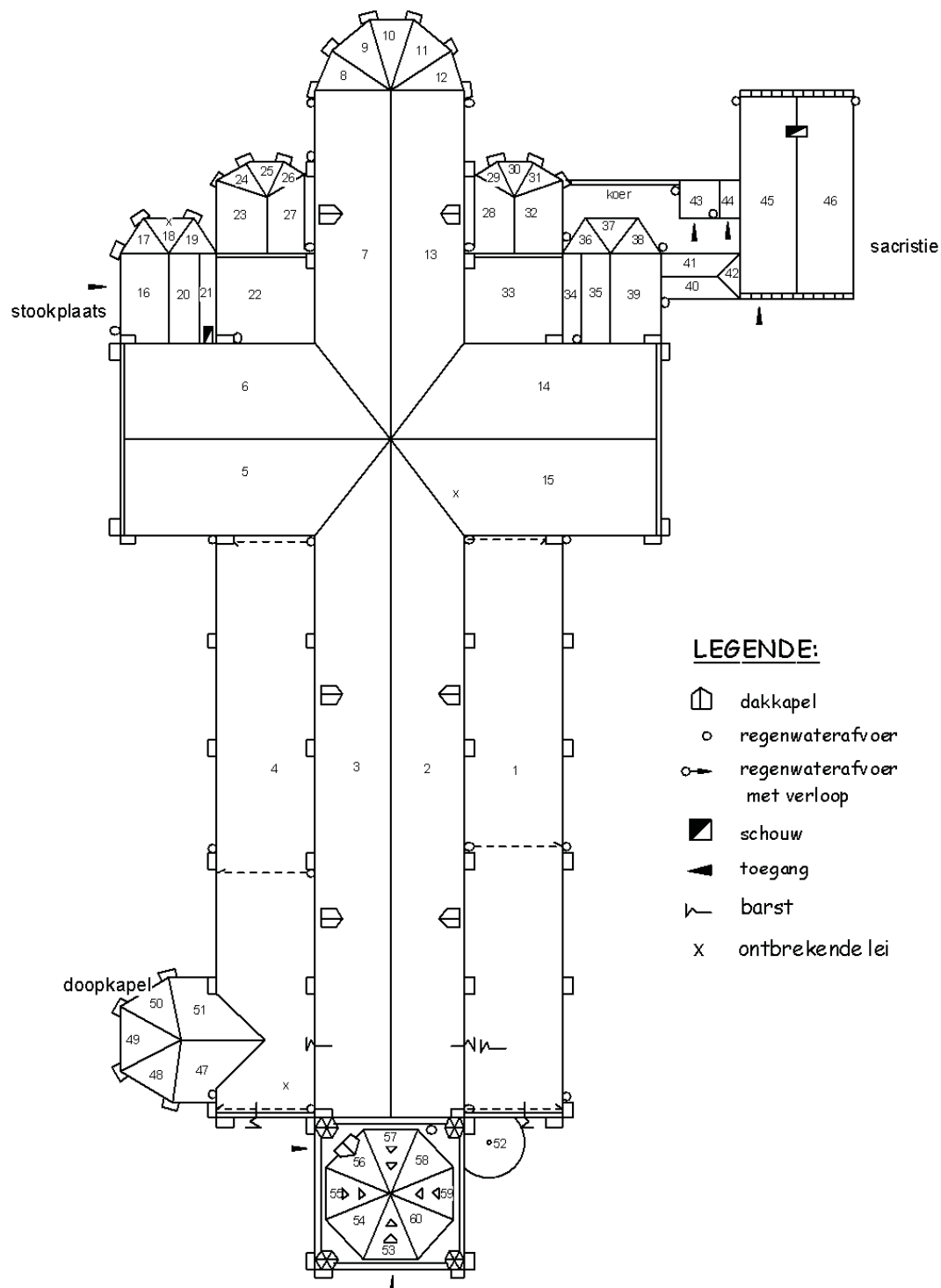
2.2.1. Cultuurhistorische waarde

Bouwkundige gegevens	
datering	Voor WO I
betrokken personen	Mullie De Pauw, Alfons
stijl	Neogotiek
kerktype	Basiliek
torentype	Geveltoren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	/
Beschrijving	
historische beschrijving	1897: inrichting van de Barakken als aparte parochie. 1901: schenking van grond aan de kerkfabriek (KB 23/02/1901 tot machtiging die gifte te aanvaarden)

architecturale beschrijving	Structuur: Driebeukige kruisbasiliek met zes traveeën, een transept met armen van twee traveeën en rechte sluiting. Koor met zeldzame plattegrond, m.n. drie rechte traveeën en vijfzijdige sluiting. Sacristie als aangesloten vrijstaand volume. Voorgeplaatste westertoren aan de zuidzijde gemarkeerd door ronde traptoren. Doopkapel uitstulpend aan de noordelijke gevel. Materiaal: Donkerrode baksteenbouw op natuurstenen plint onder kunstleien bedaking, schaars gebruik van natuursteen voor doorgetrokken onderdorpels, afzaten, dekstenen en maaswerk. Detail: Westtoren van vier geledingen onder achzijdige spits met ijzeren kruis en torenhaan met links ronde traptoren onder leien spits. Toren getypeerd door haaks op elkaar gestelde versneden steunberen uitlopend op polygonale arkeltorentjes. Eenvoudige geprofileerde spitsboogingang, op de eerste geleding gekoppelde tweelichten verdiept in spitsboog. Blinde vensters op de derde geleding, op de vierde geleding gekoppelde galmgaten met torenuurwerk afgelijnd met spitsboogfries. Schip en zijbeuken geritmeerd door versneden steunberen en boogvormige muuropeningen ingevuld door spitsbogige drielichten. Transeptgevels met geprofileerde spitsboogvensters waarboven rozet. Hoeken gemarkeerd door haaks op elkaar gestelde steunberen. Koor eveneens geritmeerd door versneden steunberen en spitsbogige muuropeningen met glas-in-loodvensters. Interieur: Bepleisterde en beschilderde wanden geritmeerd door bakstenen spitsbogige scheibogen op ronde pijlers met knoppenkapiteel op achzijdige sokkels. Schip overwelfd door bakstenen kruisribgewelf, ribben rustend op colonetten, opgevangen door zuilen. Vloer met geometrische patronen. Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
------------------------------------	--

2.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	1.699,27 m ²
oppervlakte terrein	5.549,84 m ²
structuur	Driebeukige kruisbasiliek met zes traveeën, een transept met armen van twee traveeën en rechte sluiting. Koor met zeldzame plattegrond, m.n. drie rechte traveeën en vijfzijdige sluiting. Sacristie als aangesloten vrijstaand volume. Voorgeplaatste westertoren aan de zuidzijde gemarkeerd door ronde traptoren. Doopkapel uitstulpend aan de noordelijke gevel.
weekkapel	Aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	Voor de kerk ligt een grasveld ingericht als speel- en ontmoetingsruimte
afzonderlijke deelruimtes	Weekkapel Sacristie
Waardevolle roerende goederen	
communiebank	Communiebank uit de eerste helft van de 18de eeuw: Eikenhouten bank met op het linkergedeelte voorstellingen van H. Hart als symbool van Jezus Lam van de Apocalypsis en H. Hart als symbool van Maria. Op het rechtergedeelte: de pelikaan die zijn jongen voedt. Daarnaast neogotische communiebank van eikenhout uit het begin van de 20ste eeuw. De communiebanken werden jaren geleden omgebouwd tot bidbanken.
koorgestoelte	In neogotische stijl
doopvont	In neogotische stijl
preekstoel	In neogotische stijl
orgel	Vastgesteld orgel aanwezig. Het orgel werd in 1911 gebouwd door J. Anneessens. Na WO I diende het instrument (o.a. door schade en verwaarlozing) een grondige herstelbeurt te krijgen, deze werd uitgevoerd door J. Anneessens.
Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas Luidruchtige installatie Sacristie en kerk apart te verwarmen
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Eén toilet bij de sacristie
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig
Toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang Eén zuidoostelijke zijtoegang naar de weekkapel via sacristie
voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang op straatniveau en dus toegankelijk voor rolstoelgebruikers

LEGENDE:

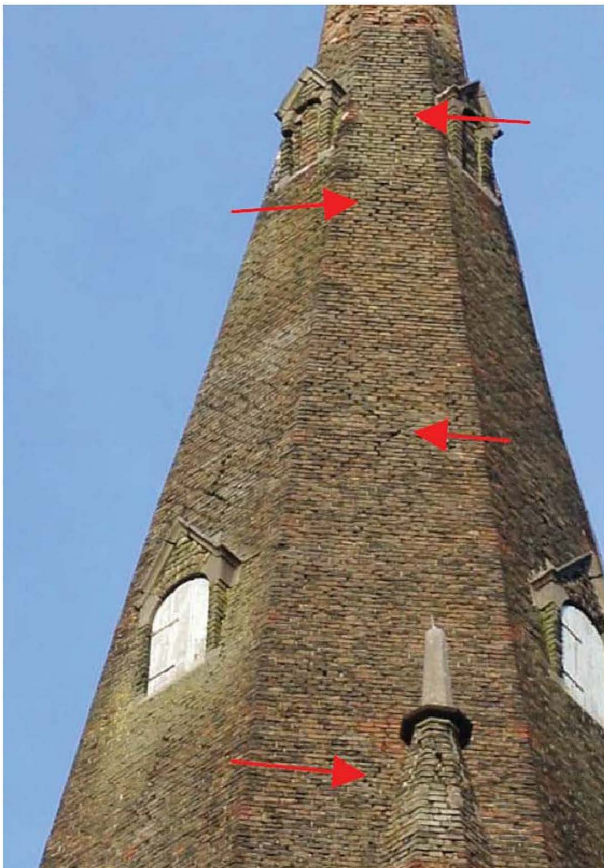
- dakkapel
- regenwaterafvoer
- regenwaterafvoer met verloop
- schouw
- toegang
- barst
- ontbrekende lei

Sint-Jozefplein

Driebeukige kruisbasiliek met zes traveeën, een transept met armen van twee traveeën en rechte sluiting. Koor met zeldzame plattegrond, m.n. drie rechte traveeën en vijfzijdige sluiting. Sacristie als aangesloten vrijstaand volume. Voorgeplaatste westertoren aan de zuidzijde gemarkeerd door ronde traptoren. Doopkapel uitstulpend aan de noordelijke gevel.

2.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	Een uitgebreide inspectie vond plaats op 15 januari 2021.
resultaten inspectie	Alles goed bevonden voor het gehele gebouw, het dak en de waterafvoer.
urgente problemen	De dringende zaken werden aangepakt.
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	De bakstenen torenspits en de arkeltorentjes voegen en de barsten in het metselwerk inbinden (desnoods verstevigen aan de binnenzijde). De afgebroken bakstenen vervangen door vorstbestendige exemplaren die qua kleur en textuur gelijkaardig zijn aan de bestaande. Het uitgevallen voegwerk van de westgevel van de sacristie en de topgevel van het noordelijk transept hernemen met een aangepaste zachte bastermortel.
voorziene investeringswerken?	2026: vervanging van ramen in sacristie. Vervanging bescherming van de brandramen (touwenconstructie vervangen door een systeem zoals aangebracht kant doopkapel in 2023). Herstellen torenkap van de trap opzij de toren die door waterinsijpeling aan het rotten is.
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	Sinds de laatste inspectie in 2015 werden heel wat instandhouding- en stabiliteitswerken aan de torenspits uitgevoerd. Vooraf werd de torenspits van binnenuit ook beter en veiliger bereikbaar gemaakt. De bliksemafleiding werd eveneens vervangen of waar nodig aangepast.

2.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	Een wijkkerk voor de dichtbevolkte wijk Barakken. De kerk past binnen het orthogonale grid van de wijk. De omliggende bakstenen gevels en de gesloten bebouwing bepalen samen met de kerk de ruimtelijke kwaliteit die sterke eenheid uitstraalt.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Woongebied
nabijheid andere kerken	Sint-Vedastuskerk: 1,2 km Sint-Niklaaskerk: 2,5 km
Nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig
pastorie	Aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (interbellumwoningen en de pastorie)
school	De basisschool VLAM bevindt zich op minder dan 500 m.
cultuur	Afwezig
andere	Het groen ingerichte plein voor de kerk fungeert als speelplein en voetbalveld voor de jeugd van de wijk Nabijheid commerciële functies
Bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Menen' - gelegen achteraan de kerk 'Menen Koninginnestraat' - 205 m
parkeerplaatsen	Geen openbare parking in de directe omgeving Langs de rijweg is blauwe zone van toepassing in het weekend en feestdagen, in de week is vrij parkeren van toepassing. Het ontbreken van parkeerplaatsen wordt aangegeven als een knelpunt: dit gebrek is vervelend voor de deelnemers aan diensten (begrafenis, huwelijk, doopsel) en vooral voor de mensen die niet van de wijk zijn.

STAD MENEN
INFORMATIEF GEDEELTE

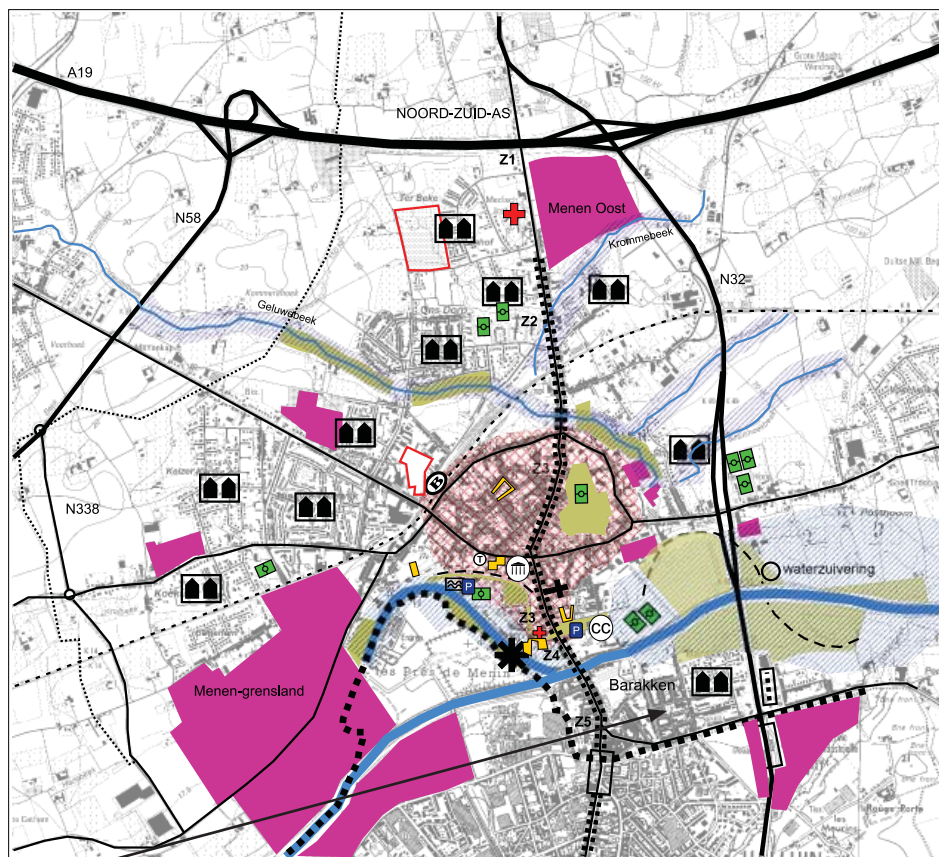
Deelgebied Meningen

figuur 15

legende

- gemeentehuis
- kerk
- cultureel centrum De Steiger
- binnenstad met historische kern
- woonverkaveling
- commerciële functies
- kleinhandelsconcentratie
- bedrijven
- leievallei
- verloop oude Leie-arm
- beekvallei
- jachthaven
- gemeentegrens
- grensovergang
- grens
- ziekenhuis
- groenvoorziening - park
- zwembad
- scholen
- oude tabaksfabriek
- parking
- begraafplaats
- station
- sportvelden

intercommunale leiedal
datum: november 2004

SINT-JOZEFSKERK

KAART DEELGEBIED MENEN MET AANDUIDING VAN DE SINT-JOZEFSKERK EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

2.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Dinsdagmorgen 09u00 Geen weekvieringen meer vanaf september 2025	
weekvieringen doopmomenten	/	
dopen	0	10 - 40, gemiddeld 25
eerste communie vieringen	1 viering tijdens de reguliere zondagsviering	/
vormselvieringen	Gezamenlijke Vormselwake	/
huwelijken	0	/
begravenissen	3	40 - 250, gemiddeld 100
schoolvieringen	1 school. Ze komen 3-4 keer per jaar naar de kerk	/
bezoeken van leerlingen in groep	Geen	/
aantal zitplaatsen	240 in de kerk, 20 in de weekkapel, 10 in de sacristie	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	/	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	De kerk is open op zaterdagmiddag.	
aard van activiteit	Sporadische ontmoetingsruimte voor activiteiten van de school (winterwandeling bv.) of voor wijkwerking	
wanneer vinden die plaats	Op jaarlijkse basis: wijkfeest, nieuwjaarsdrink, kerst en paastreffen	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	School en wijkwerking	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen	Parochiezaal De Kring Grasveld rond de kerk (gedeeltelijk ingericht als speel- en ontmoetingsruimte) Inschakelen van de kerk in erfgoeddagen	
gronden in publiek gebruik	Neen	

3. SINT-JAN-BAPTISTKERK

3.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Guido Gezellelaan 122
wijk	Ons Dorp
deelgemeente	Menen
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Kerkfabriek Sint-Jan-Baptist
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Jan-Baptist
voorzitter kerkbestuur	Rik Vandamme
Statuut	
beschermd als monument sinds	27-05-2005
besluitnummer	4390
objectnummer	OW002573
ID inventaris	13961

3.2. BESCHRIJVING

3.2.1. Cultuurhistorische waarde

Bouwkundige gegevens	
datering	Na WO II
betrokken personen	Lantsoght, Jozef Nevens, Maurits
stijl	Modernisme
kerktype	Zaalkerk
torentype	Vrijstaande klokkentoren, verbonden met de kerk door inkomsas
Cultuurhistorische waarde	
waardering	<i>in casu architectuurhistorische waarde:</i> Als zijnde een kerk ontworpen door de Brugse architect Jozef Lantsoght. De kerk wordt beschouwd als één van de beste realisaties van de architect. Het gebouw wordt gekenmerkt door een plattegrond die de traditionele verdeling van het kerkgebouw verzoent met de eisen van de liturgische viering. Het koor wordt duidelijk gescheiden van de gelovigen, die toch zo dicht mogelijk bij het altaar worden gebracht. Typierend en vernieuwend is de plastische plattegrond, die zich in een monumentale opstand uitwerkt, en het materiaalgebruik namelijk een constructie van staal, beton en betonglas. Het betonskelet is bekleed met witte baksteen en de metalen dakkap bekleed met blauwgeglazuurde tegels. Als zijnde een kerk die reeds vermeld wordt in de eigentijdse architectuur als belangrijke realisatie binnen de zoektocht naar een nieuwe kerkarchitectuur. De architect besteedde veel aandacht aan de integratie van kunstwerken. De glasramen werden vermoedelijk ontworpen door de Luxemburgers J. Lefèvre en F. Kinnen en uitgevoerd door R. Vandeweghe (Sint-Andries). De beelden werden ontworpen door M. Witdouch. <i>in casu sociaal-culturele waarde:</i> Het bedehuis is een voorbeeld van hoe na de Tweede Wereldoorlog gezocht wordt naar een uitgesproken nieuwe vormgeving en een andere planopbouw voor kerken.
Beschrijving	
historische beschrijving	De kerk dateert uit de jaren zestig en werd opgericht voor de in de jaren '20 ontstane wijk Ons Dorp in het Noorden van de stad. In 1957 werd aan het ontwerp begonnen. In 1958 werden de plannen goedgekeurd. Op 16 augustus 1960 begonnen de werken. De eerste steenlegging vond plaats op 30 april 1961. De kerk werd voltooid op 17 januari 1963.
architecturale beschrijving	Structuur: Hartvormige plattegrond, ingewerkt atrium waar volgens het oorspronkelijk plan een doopvont stond (heden verdwenen). Halfrond koor. Twee halfronde armen met onder meer een zangerstribune. Ten zuiden aangehechte sacristie met aansluitende berging/archieflokaal (op grondplan weergegeven als 'sprekkamer') en een catechismuszaal (15 x 7 meter). Materiaal: Constructie van staal, beton en betonglas. Betonskelet bekleed met witte baksteen, metalen dakkap met blauwgeglazuurde tegels. Concave voorgevel gekenmerkt door de

	strakke hoekige lijnen. Voorgeplaatste ranke betonnen klokkentoren (campanille) die het portaal bevat. Rechthoekige deuren met koperen bekleding. Het bovenste deel is opengewerkt met drie klokken. Gevelfront opengewerkt door verticaliserende, veelkleurig en geometrische glas-in-loodramen gevat in een betonnen kader. Detail: Georiënteerde parochiekerk naar ontwerp van de Brugse architect J. Lantsoght. De kerk werd gebouwd van 1961 tot 1964 en is een variante op de O.-L.-Vrouw-ter-Duinenkerk te Koksijde. De kerk geldt als een belangrijk voorbeeld van hoe na de Tweede Wereldoorlog gezocht werd naar een uitgesproken nieuwe vormgeving en een andere planopbouw voor kerken. Typerend voor de architect zijn religieuze oeuvre is de plastische plattegrond, die zich in een monumentale opstand uitwerkt en het materiaalgebruik. Interieur: Atrium of portaal verlicht door cirkelvormig bovenlicht. Schip: open bepleisterd en beschilderd interieur. Vlakke, zwartgeschilderde overwelling. Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
--	--

bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998 :

1° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde :

- als monument :

VM. KAPELANIJ, gelegen te

Alveringem (Alveringem), St.-Rijkersstraat 22;

bekend ten kadaster :

Alveringem, 1e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 255V(DEEL).

Bij ministerieel besluit van 04 juni 2004 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998 :

1° Wegens de historische waarde :

- als monument :

TWEELINGVILLA, gelegen te

De Haan (Wenduine), Zeedijk-Wenduine 68, 69;

bekend ten kadaster :

De Haan, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 335F9, 335G9, 335H9, 335M16.

Bij ministerieel besluit van 04 juni 2004 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998 :

1° Wegens de historische, sociaal-culturele en wetenschappelijke waarde :

- als monument :

De kasseiweg, gelegen te

Ichtegem (Ichtegem), Lookhuisstraat(ICH);

bekend ten kadaster :

Ichtegem, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZONDERNUMMER.

Bij ministerieel besluit van 04 juni 2004 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998 :

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde :

- als monument :

Onze-Lieve- Vrouw Ter Duinenkerk, naar ontwerp van J. Lantsoght, gelegen te

Koksijde (Koksijde), Jaak Van Buggenhoutlaan(Kok);

bekend ten kadaster :

Koksijde, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 678T(DEEL).

2° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde :

- als monument :

Sint-Jan de <Doperkerk>, naar ontwerp van J. Lantsoght, gelegen te

<Menen> (<Menen>), Guido Gezellelaan +122;

bekend ten kadaster :

<Menen>, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 343W12(DEEL).

Bij ministerieel besluit van 04 juni 2004 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998 :

1° Wegens de industrieel-archeologische waarde :

- als monument :

Het vlasbedrijf (roterij en zwingelarij) Verschaeve uit 1936 met inbegrip van de schoorsteen alsook van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende technische uitrusting, inclusief het rijdend en/of verplaatsbaar materieel en het gebouw van de voormalige zwingelarij, gelegen te

Kuurne (Kuurne), Luit.-Gen. Gérardstraat 20, +20;

bekend ten kadaster :

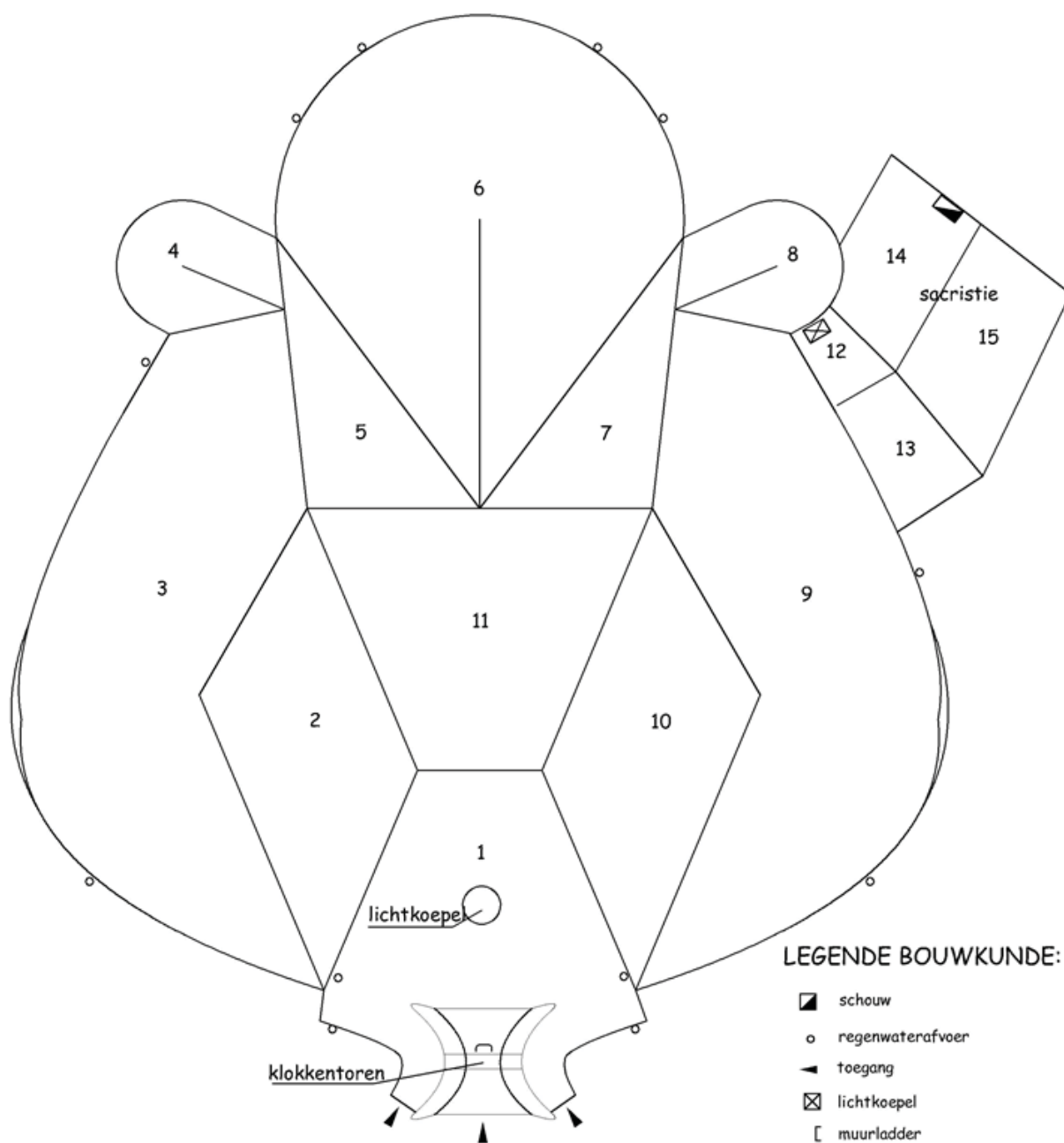
Kuurne, 1e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 354K, 354N(DELEN), 357K(DEEL), 360F2 (DEEL).

Bij ministerieel besluit van 04 juni 2004 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van volgende voor

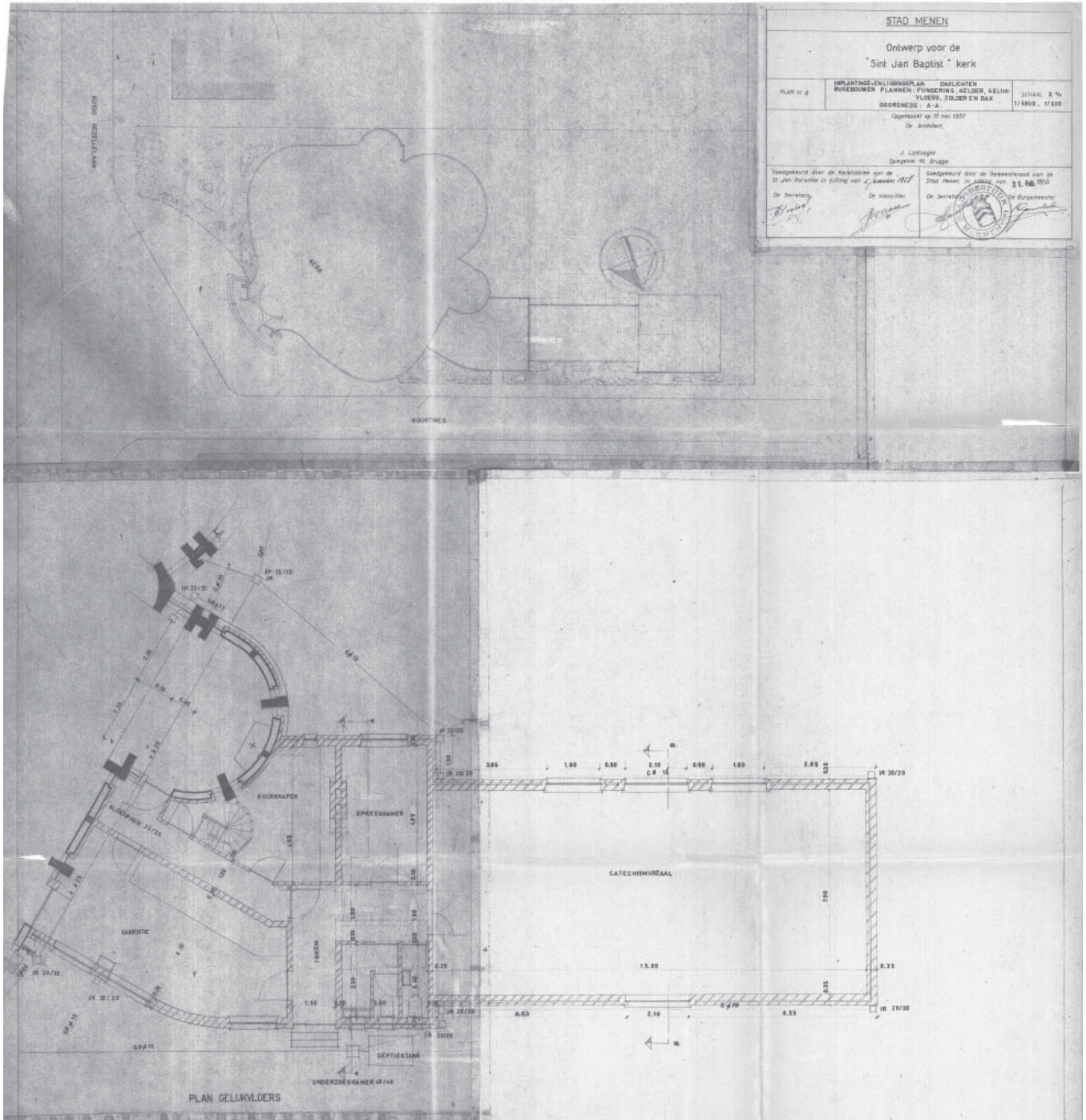
3.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	997,62 m ²
oppervlakte terrein	2.577,29 m ²
weekkapel	Niet aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	Langs de zuidelijke kerkgevel loopt een pad dat leidt tot een klein grasveldje met toegang op de school van bijzonder lager onderwijs.
afzonderlijke deelruimtes vandaag	Sacristie (4 x 7 meter) met zolder Catechismuszaal (15 x 7 meter) Berging/archieflokaal (4 x 3 meter) Berging materiaal kerk (3 x 3 meter) Kelder Stookruimte Traphal
Waardevolle roerende goederen	
altaren	Altaar en zijaltaar van witte travertijn vermoedelijk door M. Witdouck (Lovendeghem) cf. Onze-Lieve-Vrouwe ter Duinkerkerk te Koksijde. Altaarkruis met een verzezen Christusfiguur (Maurits Witdouck) Hoofdaltaar uit witsteen (Maurits Vandewalle) Zilveren voorpaneel tabernakel (Maurits Witdouck)
glasramen	De glasramen werden vermoedelijk ontworpen door de Luxemburgers J. Lefèvre en F. Kinnen en uitgevoerd door R. Vandeweghe (Sint-Andries). De glasramen van het portaal (doop van Christus in de Jordaan en uitdelen der sacramenten: in het glasraam: doop - eucharistie - huwelijk/biecht/priesterschap - vormsel) werden ontworpen door Maurits Nevens en uitgevoerd door Delodder. Glasramen gesignd: ONTW. NEVENS UITV. DELODDER, 1963.
biechtstoelen	Vier biechtstoelen
beeldhouwwerk	Witstenen beeld van Johannes de Doper (Maurits Witdouck) Houten beeld van Sint-Jozef (Gustaaf Delafontaine)
doopvont	Oorspronkelijke doopvont niet meer aanwezig. Nieuwe doopvont opgesteld aan de beeltenis van Sint-Jan.
orgel	Orgel aanwezig, niet vastgesteld. Johannus Sweelink 15, avantgard orgel met 30-tonig concaaf pedaal
Relikwieën bewaard	Sint-Jan de Doper als patroonheilige van de stad Verering van de Heilige Rita
Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas Bij zeer lage buitentemperaturen is het moeilijk om de kerk op een comfortabele temperatuur te krijgen Sacristie wordt apart verwarmd Berging/archieflokaal wordt apart verwarmd
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Eén toilet naast de sacristie
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig maar slechte akoestiek

Toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang Eén noordelijke zij-toegang naar de sacristie
voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang voorzien van hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

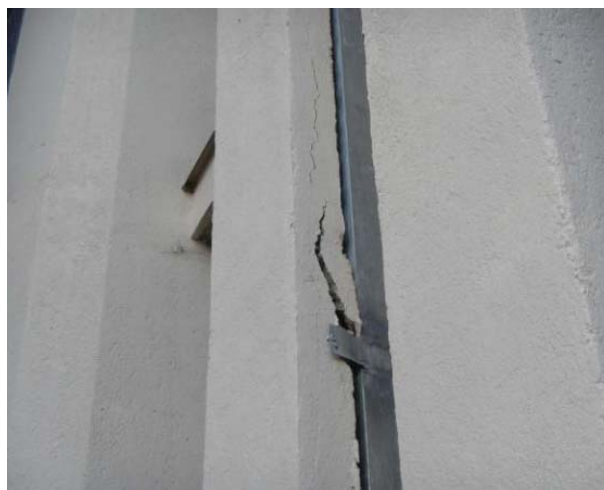
Hartvormige plattegrond, ingewerkt atrium waar volgens het oorspronkelijk plan een doopvont stond (heden verdwenen). Halfrond koor. Twee halfronde armen met onder meer een zangerstribune. Ten zuiden aangehechte sacristie met aansluitende berging/archieflokaal (op grondplan weergegeven als 'sprekkamer') en een catechismuszaal (15 x 7 meter).

Plattegrond: aangehechte sacristie met aansluitende berging/archieflokaal (op grondplan weergegeven als 'spreekkamer') en een catechismuszaal (15 x 7 meter).

3.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	6 juni 2024
resultaten inspectie	De bouwfysische toestand van de kerk is matig. De grootste barsten in de betonkolommen zijn hersteld. Het betonwerk van de toren moet nog worden hersteld. Het pannendak van de kerk is volledig vernieuwd er is ook isolatie geplaatst (2024-2025). Weerkerende werken worden opgevolgd en uitgevoerd.
urgente problemen	Dak sacristie moet dringen worden hersteld en vernieuwd (2025). Vervangen verlichtingsarmaturen door ledlampen (2025). Herschilderen van de achterkant van de kerk doordat de verf los schilfert.
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	Herstellen schade aan plafond kerk. Vernieuwen dak sacristie. Voorstudie beton(kerk en toren)
voorzien investeringwerken?	Toren. Opvolging van de verwarmingsinstallatie die ongeveer 30 jaar oud is. Betononderzoek toren en steunberen en uitvoering van de nodige herstellingen. Algemene schilderwerken
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	Nieuw pannendak en isolatie (2024-2025))

3.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	Autonoom bouwwerk op een kruispunt langs grote baan. Hoewel de kerk werd gebouwd voor de wijk 'Ons Dorp' ligt ze net buiten deze wijk.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Woongebied
nabijheid andere kerken	Sint-Vedastuskerk: 1,5 km
Nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig, maar de ingang van de gemeentelijk begraafplaats Menen bevindt zich op 300 meter van de kerk
pastorie	Niet aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (beeldbepalend burgerhuis, beeldbepalend art-deco-handelspand, interbellum burgerhuis, burgerhuis)
school	Buitengewoon Lager Onderwijs Blijdhove Menen Blijdhove Vrije Basisschool Menen
cultuur	Niet aanwezig
andere	Nabijheid groene zone Geluwebeek Frituur Guido Gezellelaan Slagerij Guido Gezellelaan Kapsalon Guido Gezellelaan Crèche Guido Gezellelaan
Bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Menen Sint-Jan Baptistkerk' - 50 meter Bus- en trein: 'Menen station' - 575 meter
parkeerplaatsen	30 gratis plaatsen op parking voor de kerk. Aantal parkeerplaatsen in de directe omgeving langs de rijweg: in de Guido Gezellelaan is gratis parkeren van toepassing.

STAD MENEN
INFORMATIEF GEDEELTE

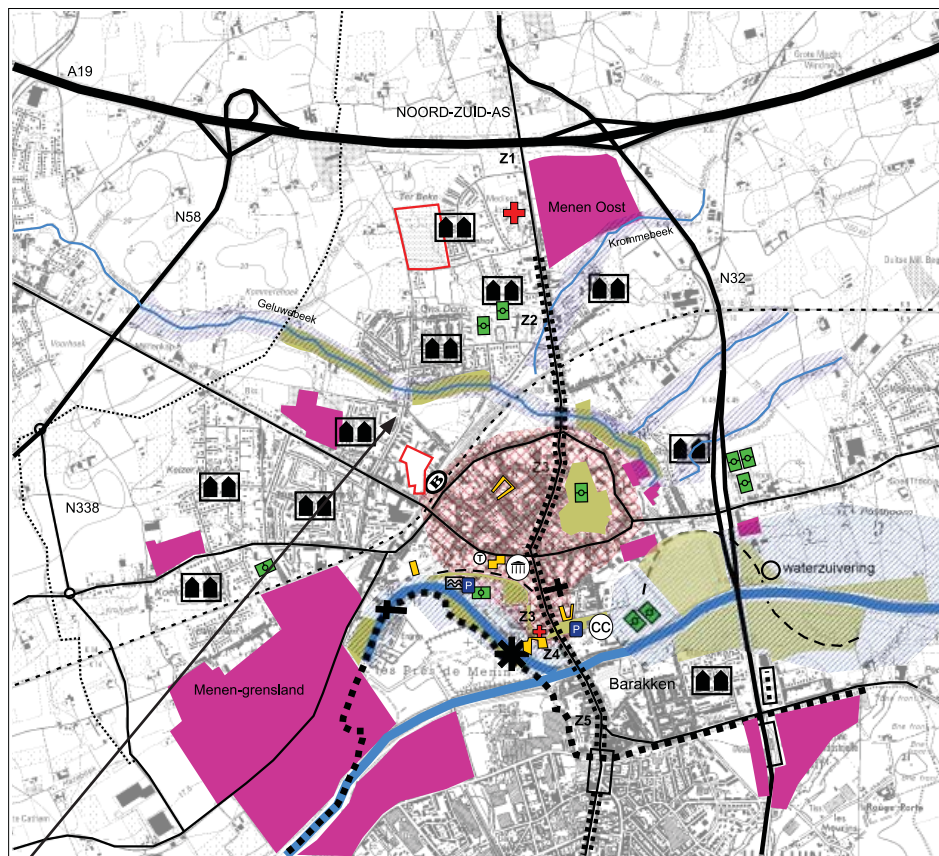
Deelgebied Menen

figuur 15

legende

- gemeentehuis
- kerk
- cultureel centrum De Steiger
- binnenstad met historische kern
- woonverkaveling
- commerciële functies
- kleinhandelsconcentratie
- bedrijven
- leievallei
- verloop oude Leie-arm
- beekvallei
- jachthaven
- gemeentegrens
- grensovergang
- grens
- ziekenhuis
- groenvoorziening - park
- zwembad
- scholen
- oude tabaksfabriek
- parking
- begraafplaats
- station
- sportvelden

intercommunale leiedal
datum: november 2004

SINT-JAN-BAPTISTKERK

KAART DEELGEBIED MENEN MET AANDUIDING VAN DE SINT-JAN-BAPTISTKERK EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

3.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Geen	/
weekendvieringen	Op zaterdag mis om 17u30	30-40 aanwezigen
dopen	Er wordt gewerkt met een vaste doopkalender en vaste doopmomenten	40
eerste communie vieringen	1 viering tijdens de reguliere zondagsviering	250
vormselvieringen	1 (niet meer vanaf 2025)	300
huwelijken	/	/
begravenissen	23	75
schoolvieringen	2 scholen. Ze komen 4 keer per jaar naar de kerk	140
bezoeken van leerlingen in groep	Geen	/
aantal zitplaatsen	325 + 12 in de sacristie (+ 50 bijzetstoelen voor noodgevallen)	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Parochiekerk van Sint-Jan De Doper en eveneens patroonheilige van de stad Menen.	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	Kerk is open overdag	
aard van activiteit	Optreden schoolfeest (éénmalig bij slecht weer) Archieflokaal	
wanneer vinden die plaats	Tijdens het weekend	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Scholen	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen	De grote berging/parochiezaal is eigendom van de kerkfabriek (12 x 7 meter). Deze wordt om de drie maanden gebruikt om familieleden van de overledenen van de maand te ontvangen.	
gronden in publiek gebruik	Woningen Kardinaal Cardijnlaan 2 en 6 (verhuurd aan BULO Blijdhove)	

4. SINT-NIKLAASKERK

4.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Moeskroenstraat 696
wijk	Centrum Rekkem
deelgemeente	Rekkem
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Stad Menen
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Niklaas te Rekkem
voorzitter kerkbestuur	Paul Lecompte
Statuut	
beschermd monument sinds	20-02-1939
beschermingsbesluit	31
objectnummer	OW000853
ID inventaris	56295

4.2. BESCHRIJVING

4.2.1. Cultuurhistorische waarde

Bouwkundige gegevens	
datering	Derde kwart 17 ^{de} eeuw Derde kwart 18 ^{de} eeuw Eerste helft 12 ^{de} eeuw Tweede kwart 19 ^{de} eeuw Vierde kwart 17 ^{de} eeuw Na WO II
betrokken personen	Boghemans, Gaston Viérin, Jacques Vuylsteke, Louis Albert
stijl	Romaans Neoclassicisme
kerktype	Basilicale kerk
torentype	Kruisingtoren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	De krocht van de Sint-Niklaaskerk is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de: artistieke waarde, historische waarde - in casu oudheidkundige waarde, en de historische waarde.
Beschrijving	
historische beschrijving	Ondanks de verscheidene verbouwingen door de eeuwen heen behield de kerk haar globale plattegrond uit de Romaanse periode. In 1163 was er reeds sprake van een "ecclesia" of parochiekerk te Rekkem. Vermoedelijk gebouwd in het begin van de 12de eeuw in opdracht van de heer van Rekkem waarna hij alles aan het bisdom schonk of schenking van het perceel waarna het werd bebouwd. De kerk werd opgericht op grond van de heerlijkheid Rekkem-Ter Hagen, vlakbij de kasteelhoeve van de heerlijkheid. 1658: de Romaanse kerk wordt grotendeels vernield door brand, aangestoken door Franse soldaten. In 1660 is de kerk gedeeltelijk hersteld en wordt ze weer in gebruik genomen. 1664: voltooiing van de restauratie aan o.m. de vieringtoren, hoogkoor en zijaltaren. In vergelijking met de Romaanse kerk, heeft de kerk nu een andere torennaald en hoger opgetrokken dwarsbeuken. 1679: start van de bouw van een nieuw koor dat om financiële redenen uitgesteld was. Afgewerkt in 1683. In de loop van de 18de eeuw worden een aantal kleinere volumes bijgebouwd o.m. een externe traptoren (noordoosten) en een kleine zijkapel (zuiden). 1771: oprichten van sacristie (afgebroken en vervangen tijdens de restauratiecampagne in 1947-52). In 1835-1837: In de 19de eeuw wordt geconstateerd dat de kerk te klein is geworden voor alle parochianen. Er wordt besloten om de kerk uit te breiden met twee traveeën naar het westen. In 1835 wordt het voorstel van architect Vuylsteke uit Geluwe weerhouden. De voorgevel en het portaal worden afgebroken en het schip wordt verlengd met twee

	traveeën. De kerk krijgt hierna een nieuwe classicistische geïnspireerde voorgevel met driehoekig fronton. Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt de kerk ingericht als lazaret. Bij de bevrijding in september 1918 wordt de kerk sterk beschadigd door het Engelse en Duitse geschut. 1919-1920: herstellen van de sterk beschadigde kerk. 1939: op 20 februari wordt de kerk een beschermd monument. De sterk vervallen kerk wordt tussen 1947-1952 grondig gerestaureerd naar ontwerp van de architecten G. Boghemans (Menen) en J. Vièrin (Kortijk), waarbij de 12de-eeuwse toren wordt gerestaureerd naar oorspronkelijke toestand, een nieuwe sacristie vervangt deze van 1771, de doopkapel aan de rechterzijbeuk wordt afgebroken en aan de voorgevel worden barokke arduinen voluten toegevoegd. 1948: opgravingen geven een beeld van het grondplan van de Romaanse kerk. 1986: opgravingen door de Archeologische Stichting voor Zuid-West-Vlaanderen onderzoekt de oostelijke hoek tussen koor en dwarsschip waarbij o.m. de halfronde koornis van Doornikse steen (80 cm dik) en de oorspronkelijke sacristie worden blootgelegd.
	Structuur: Driebeukige pseudo basilicale kerk met schip van vijf traveeën, een transept met armen van één travee met rechte sluiting. Koor met driezijdige sluiting en vierkante kruisingstoren. Dookkapel uitstulpend aan zuidelijke gevel. Sacristie zuidelijk aansluitend op koor. Materiaal: Rode baksteenbouw onder leien zadeldaken. Vieringtoren en transeptarmen opgetrokken in kalksteen. Detail: Neoclassicistische westgevel van 1837 met typerende halsgevel bekroond door driehoekig fronton en geflankeerd door voluutachtige schouderstukken. Centrale travee gemarkeerd door twee Dorische pilasters. Rondboogportaal in natuurstenen omlijsting met negblokken. Erboven halfronde venster en rozas. Twee zijtraveeën gemarkeerd door verdiept muurvlak. Schip op geblokte natuurstenen plint, uitgezonderd de twee later bijgevoegde westtraveeën. Tussen travee drie en vier van de zuidelijke zijbeuk vermoedelijke 17de-eeuwse kapel op sokkel van natuursteen. Gedicht spitsboogvenster met later ingevoegd vermoedelijk verweerd wapenschild. Transeptarmen grotendeels opgetrokken in breuksteen en ca. 1664 verhoogd met bakstenen puntgevels. Metselaarstekens markeren de zuidelijke transeptgevel. Noordelijke transeptarm in oostelijke oksel gemarkeerd door bakstenen traptorentje. Getoogde deuropeningen en asemgaten. Driezijdig koor met datumsteen 1679 geritmeerd door vlakke steunberen en gedrukte spitsboogramen op afzaat in natuurstenen vensteromlijsting met negblokken. Toegemetst centraal koorvenster met erboven datumsteen. Zuidoostelijke bakstenen sacristie van 1952 op rechthoekige plattegrond. Romaanse natuurstenen kruisingstoren op vierkante basis voorzien van rondbogige galmgaten met verdeelzuiltje. Eén oostelijk galmgat versierd met gestileerd uilenkopje boven deeltjeszuil. Ingesnoerde leien spits.

architecturale beschrijving	Interieur: Bep leisterd en witgeschilderd interieur geritmeerd door spitsboogvormige scheibogen op ronde zuilen met achzijdige sokkel en kapitelen. Middenbeuk overwelfd d.m.v. spits tongewelf geritmeerd door gordelbogen en trekankers. Verhoogd koor met koordoorgang onder spitse scheiboog. Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
------------------------------------	--

MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE 33 MINISTERIE VAN OPENBAAR ONDERWIJS

Direction Générale
des Beaux-Arts, des Lettres
et des
Bibliothèques publiques.

SECTION

N°

LÉOPOLD III,

ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

Salut.

Vu la loi du 7 août 1931 sur la protection des Monuments et des Sites;

Vu les délibérations de la Députation Permanente du Conseil Provincial de la Flandre Occidentale en date des 12 juillet, 2, 16 août 1935, 3 janvier, 16 Octobre 1936, 14 janvier, 26 février, 5, 12 mars, 22, 29 octobre, 19 novembre, 24, 31 décembre 1937, 7, 14 janvier, 4 février, 11, 25 mars, 1, 15, 29 avril, 13 mai, 3, 13, 17 juin 1938;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites;

De l'avis conforme du Conseil des Ministres en date du

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction Publique;

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Article I.- Sont classés, en raison de leur valeur artistique, archéologique et historique, conformément à la loi du 7 août 1931, les monuments désignés ci-après, situés dans la province de la Flandre Occidentale:

- 1) la tour de l'église St. Martin, à Ardooie, propriété de la commune, cadastre, section A, n° 770 a;
- 2) la tour et le transept de l'église de l'Assomption, à Meetkerke, propriété de la commune, cadastre section B, n° 210 a;
- 3) la tour de l'église St. Pierre-aux-liers, à Oostkamp, propriété de la commune, cadastre section H., n° 747 c;
- 4) le moulin à vent "Het Kalf", à Knocke-sur-mer, propriété de l'Association sans but lucratif "Les Amis de la Commission royale des Monuments et des Sites", cadastre section C, n° 562;

Algemeen Bestuur
der Schoone Kunsten, Letteren
en
Openbare Bibliotheken:

SECTIE

N°

LEOPOLD III,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen,

Seit.

Gelet op de wet van 7 Augustus 1931 op het behoud der Monumenten en Landschappen;

Gelet op de besluiten dd. 12 Juli, 2, 16 Augustus 1935, 3 Januari, 16 October 1936, 14 Januari, 26 Februari, 5, 12 Maart, 22, 29 October, 19 November, 24, 31 December 1937, 7, 14 Januari, 4 Februari, 11, 25 Maart, 1, 15, 29 April, 13 Mei, 3, 13, 17 Juni 1938, van de Bestendige Deputatie van den Provincialen Raad van West-Vlaanderen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Op eensluidend advies van den Ministerraad dd.

Op de voordracht van Onzen Minister van Openbaar Onderwijs,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN:

Artikel I.- Worden gerangschikt, overeenkomstig de wet van 7 Augustus 1931, om reden van hun artistieke, oudheidkundige en historische waarde, de hiernavolgende monumenten in de provincie West-Vlaanderen gelegen;

1) de toren der St. Martinuskerk, te Ardooie, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 770a;

2) de toren en de kruisbeuk der kerk van O.L.Vrouw-Hemelvaart, te Meetkerke, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster, wijk B., nr 210a;

3) de toren der kerk van St. Pieter in de banden, te Oostkamp, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk H, nr 747 c;

4) de Kalfmolen, te Knocke-aan-de-Zee, eigendom van de Vereniging zonder winstoogmerken "De Vrienden van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen", bekend ten kadaster wijk C. nr 562;

- 5) les ruines de l'ancienne église, à Dudzeele, propriété de la commune, cadastre section D, n° 104; 5) de puinen der oude kerk, te Dudzeele, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk D, nr 104;
- 6) l'église S.S.Pierre et Paul, à Elverdinge, propriété de la commune, cadastre section B. n° 801; 6) de SS. Pieter- en Pauluskerk, te Elverdinge, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk B, nr 801;
- 7) l'église Notre-Dame, à Nieuport, propriété de la ville, cadastre section B, n° 666 b; 7) de O.L.Vrouwkerk, te Nieuwpoort, eigendom van de stad, bekend ten kadaster wijk B, nr 666 b;
- 8) l'église Notre-Dame, à Poperinge, propriété de la commune, cadastre section F, n° 930; 8) de O.L.Vrouwkerk, te Poperinge, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk F, nr 930;
- 9) l'église St. Michel, à Boezinge, propriété de la commune, cadastre section A., n° 701; 9) de St. Michielskerk, te Boezinge, eigendom van de gemeente, kadaster wijk A., nr 701;
- 10) l'église Ste Walburge, à Bruges, propriété de la ville, cadastre section A, n°s 657 et 658; 10) de Ste Walburgakerk, te Brugge, eigendom van de Stad, bekend ten kadaster wijk A, nr 657 en 658;
- 11) la chapelle et les bâtiments, formant le Béguinage à Bruges, propriété de la Commission d'Assistance Publique, à Bruges, cadastre section, C, n°s 981b, 981e, 982a, 985a, 986a, 977, 976, 975a, 974a, 989a, 990a, 991a, 993a, 994a, 995, 996, 997a, 1044a(chapelle), 1045a, 1046, 1047a, 1048, 1034a, 1035a, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041a, 1042, 1043a; 11) de kapel en de gebouwen, die het Begijnhof te Brugge uitmaken, eigendom van de Commissie van Openbaren Onderstand, te Brugge, bekend ten kadaster wijk C, nrs 981b, 981a, 982a, 985a, 986a, 977, 976, 975, 974a, 989a, 986a, 977, 976, 975, 974a, 989a, 990a, 991a, 993a, 994a, 995, 996, 997a, 1044a (kapel), 1045a, 1046, 1047a, 1048, 1034a, 1035a, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041a, 1042, 1043a;
- 12) les grandes Halles, à Courtrai, propriété de la ville, cadastre, section G, n°s 461 E et 461 f; 12) de groote Hallen, te Kortrijk, eigendom van de stad, bekend ten kadaster, wijk G, nrs 461 E en 461 f;
- 13) l'église St. Nicolas, à Rekkem, propriété de la commune, cadastre section A, n° 171 A; 13) de kerk van St. Nicolaas, te Rekkem, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 171 A;
- 14) la tour, le choeur et les chapelles latérales de l'église St. Jean-Baptiste, à Anzegem, propriété de la commune, cadastre section E, n° 126a (08 a 50 ca); 14) de toren, de kerk en de zijkapellen van de kerk van St. Jan-Baptist, te Anzegem, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk E, nr 126a (08 a 50 ca);
- 15) les absides et les anciennes parties de l'église St. Denis, à Sint-Denijs, propriété de la commune, cadastre section C, n° 358 (06a 70 ca); 15) de absiden en de oude deelen van de St. Denijskerk, te St. Denijs, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk C, nr 358 (06 a 70 ca);
- 16) l'église Notre-Dame, à Waarmaarde, propriété de la commune, cadastre, section A, n° 776 (03 à 90 ca); 16) de kerk van O.L.Vrouw, te Waarmaarde, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 776 (03 a 90 ca);
- 17) l'église Notre-Dame, à Dadizeele, propriété de la commune, cadastre section A, n° 808 t, article 38 t; 17) de kerk van O.L.Vrouw, te Dadizeele, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 808 t, artikel 38 t;
- 18) la tour de l'ancienne église de Dottignies, propriété de la commune, cadastre section C, n° 37 a; 18) de toren van de oude kerk te Dottignies, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk C, nr 37 a;
- 19) l'hôtel de ville de Courtrai, propriété de la ville, cadastre article 3599, section G, n° 21g (16a 85 ca); 19) het stadhuis, te Kortrijk, eigendom van de stad, bekend ten kadaster artikel 3599, wijk G, nr 21 g (16a 85ca)

Sint-Niklaaskerk

Article 4.- Notre Ministre de l'Instruction Publique est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles le 20 FEB. 1939

Artikel 4. Onze Minister van Openbaar Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel. den 20 FEB. 1939

Léopold

Par le Roi: Van 's Konings wege:
Le Ministre de l'Instruction Publique, De Minister van Openbaar Onderwijs,

W. De Weert

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

afdeling ROHM - West-Vlaanderen

Monumenten en Landschappen

Voor eensluidend afschrift

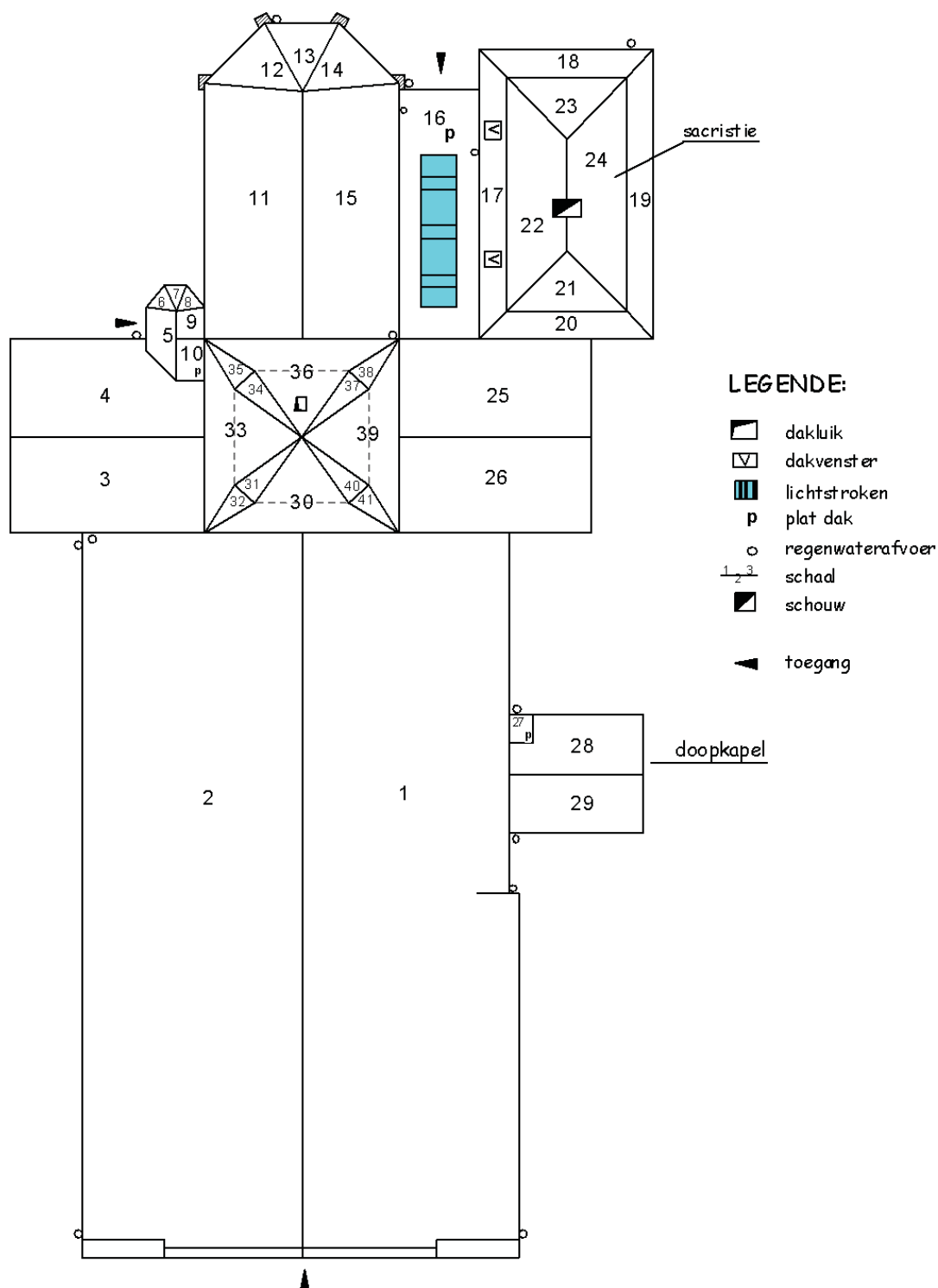
datum 18 MEI 2001 N. DEWIT

De Witte

*11-12
24-2*

4.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	632,30 m ²
oppervlakte terrein	2.242,3 m ²
weekkapel	Niet aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	De kerk wordt omringd door een hellend grasveld, Ten zuiden van de kerk 690 m ² , Ten noorden van de kerk 920 m ²
afzonderlijke deelruimtes vandaag	Sacristie
Waardevolle roerende goederen	
altaren	18 ^{de} -eeuws hoofdaltaar 19 ^{de} -eeuws zijaltaar toegewijd aan O.L.V. 19 ^{de} -eeuws zijaltaar toegewijd aan de H. Nikolaas van Myra
biechtstoelen en koorgestoelte	Louis XVI-meubilair, o.m. twee biechtstoelen en koorgestoelte
doopvont	Neogotische arduinen doopvont
orgel	Vastgesteld orgel aanwezig. <u>Voorgeschiedenis</u> Reeds in 1685 zou er een orgel aanwezig geweest zijn, doch verdere informatie hierover ontbreekt. Het werd door een totaal nieuw orgel vervangen in 1842. <u>Huidig instrument</u> De bouwer van het oorspronkelijk orgel is Ch.L. van Houtte (Waregem), het bouwjaar 1842. Wijzigingen : 1893 en 1902 – wijzigingen door Th. & C. Delmotte (Doornik) 1920 – herstelling (o.m. wegens oorlogsschade) door J. Anneessens (Menen) 1951 - herstelling door P. Anneessens (Menen) Restauratie: firma Loncke Orgelbouw (Zarren), 1978-1981
Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas Sacristie apart te verwarmen
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Niet aanwezig
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig
Toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang Eén zuidoostelijke zijtoegang naar sacristie
voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang voorzien van hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

Plattegrond: driebeukige pseudo basilicale kerk met schip van vijf traveeën, een transept met armen van één travee met rechte sluiting. Koor met driezijdige sluiting en vierkante kruisingstoren. Doopkapel uitstulpend aan zuidelijke gevel. Sacristie zuidelijk aansluitend op koor.

4.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	17 februari 2023
resultaten inspectie	De bouwfysische toestand van de kerk is over het algemeen zeer goed. Er zijn geen grote, structurele problemen. De rechter poortvleugel van de inkompoort sleept waardoor de deur moeilijk open kan, maar dit kan makkelijk verholpen worden. In de torenspits zitten enkele treden van de ladder niet goed vast. De valkuil van het trapgat op de klokkenzolder dient herplaatst worden en er ontbreekt een leuning rond het trapgat.
urgente problemen	Het valluik van het trapgat op de klokkenzolder herplaatsen en een leuning rond het trapgat plaatsen, vaste ladders en bordessen in de torenspits plaatsen. Verder dienen enkele kleine aanpassingswerken gedaan te worden.
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	Er werden geen werken opgenomen in de meerjarenbegroting 2026-2031.
voorzien investeringwerken?	
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	

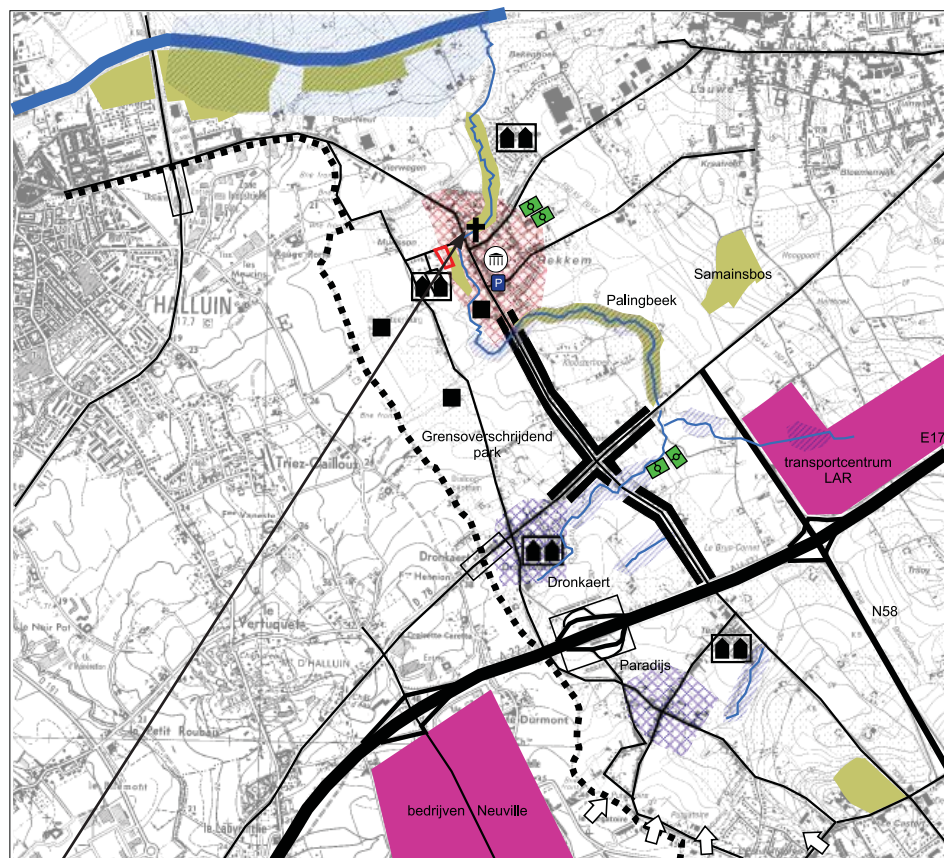

4.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De kerk bevindt zich net buiten het centrum van het dorp, maar vormt samen met enkele omliggende relictten een interessant stedenbouwkundig en landschappelijk geheel: - 't Goed ter Kerkhove - Onderpastorie - Pastorie - Hoeve Kasteelhoef - De achterliggende velden en beekvallei
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	RUP Rekkem Centrum: zone voor gemeenschapsvoorzieningen
nabijheid andere kerken	Heilige Maagd der Armen kerk: 3,3 km, Sint-Bavokerk: 2,1 km Verrijzeniskerk: 3,4 km Sint-Jozefskerk: 2,5 km
Nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig. Het ommuurde kerkhof werd in 1954 overgebracht naar de Groenestraat en werd in de jaren 1960 opgeruimd
pastorie	Aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (de pastorie, de onderpastorie, 't Goed ter Kerkhove, restaurant De Kasteelhoef, drie burgerhuizen,)
school	Kaspar
cultuur	Niet aanwezig
andere	Gemeentehuis Gemeentelijke begraafplaats Restaurant Au Beau Jardin
Bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Rekkem Kerk' - 50 meter 'Rekkem Fonteintje' - 250 meter
parkeerplaatsen	45 gratis plaatsen op de parking Beaujardin ten zuiden van de kerk Langs de rijweg is parkeren in de Moeskroenstraat niet toegelaten. Langs de kerk is er in de Kasteeldreef een parkeerverbod, achteraan de kerk is het vrij parkeren.

legende

- intercommunale leiedal
datum: november 2004

SINT-NIKLAASKERK

KAART DEELGEBIED REKKEM MET AANDUIDING VAN DE SINT-NIKLAASKERK EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

4.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Geen	/
weekendvieringen	1 per week (zaterdagavond)	66
dopen	17	30
eerste communievieringen	1 per jaar	300
vormselvieringen	1 per jaar	300
huwelijken	2 per jaar	150
begravenissen	20	30-300
schoolvieringen	2	/
bezoeken van leerlingen in groep	Geen	/
aantal zitplaatsen	350	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1 diaken en 1 hulp priester met rust, 25 vrijwilligers	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Groot aantal dopen en begravenissen. Tweejaarlijks kerstgebeuren	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	De kerk is altijd open	
aard van activiteit	36 repetities van het koor 2 concerten per jaar 2 recepties per jaar	
wanneer vinden die plaats	Kan op ieder tijdstip na afspraak	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Verenigingsleven Parochie	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen	De parochiezaal Myra trekt veel volk.	
gronden in publiek gebruik	Neen	

5. HEILIGE MAAGD DER ARMENKERK

5.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Schelpenstraat 89
wijk	Paradijs
deelgemeente	Rekkem
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Kerkfabriek Heilige Maagd der Armen
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Heilige Maagd der Armen
voorzitter kerkbestuur	Jean-Pierre Vanhalst
Statuut	
niet beschermd vastgesteld object sinds	05-10-2009
besluitnummer	5825
ID inventaris	56295

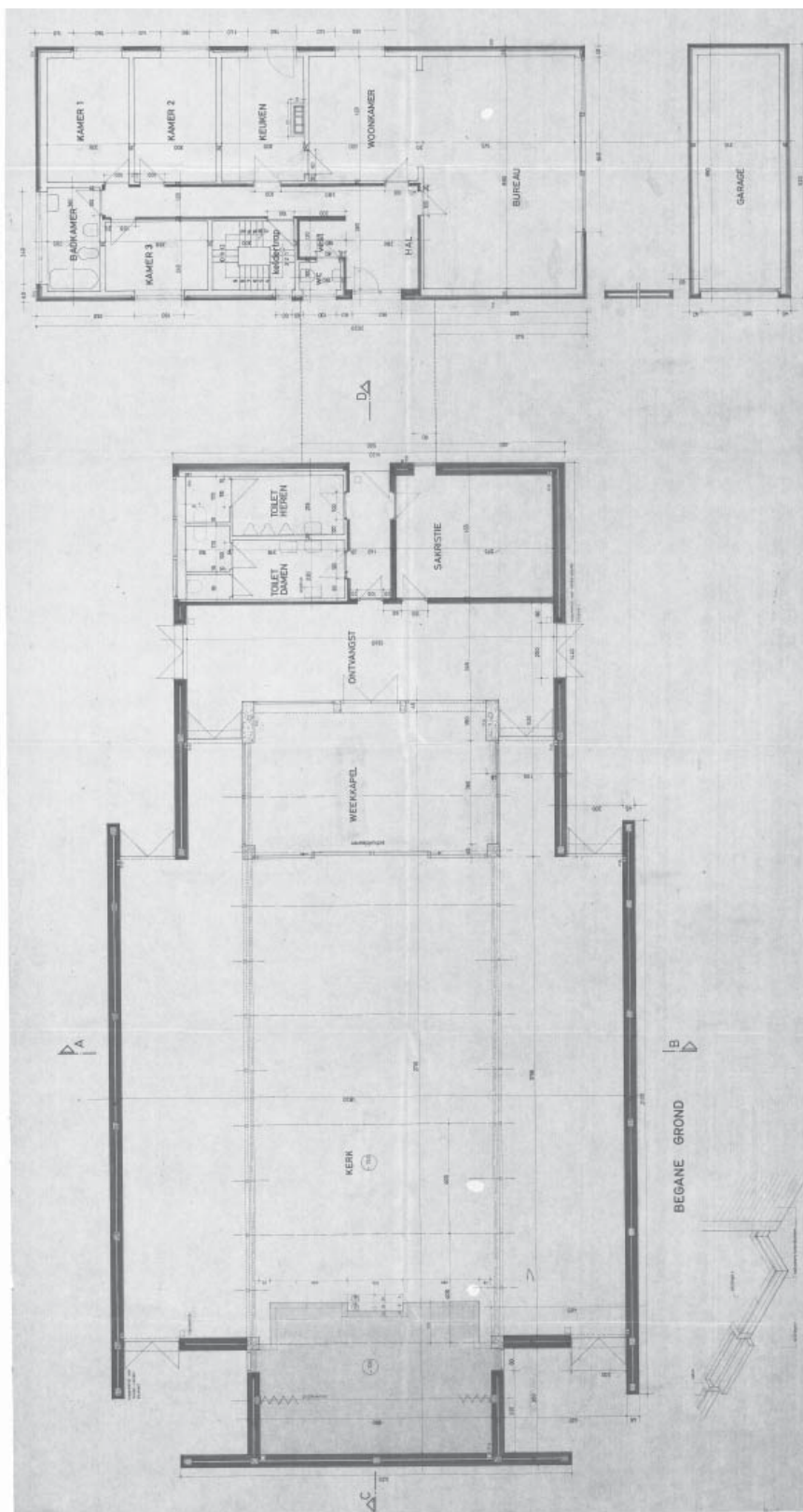
5.2. BESCHRIJVING

5.2.1. Cultuurhistorische waarde

bouwkundige gegevens	
datering	Vanaf 1975
betrokken personen	P.A. Pauwels
stijl	Brutalisme
kerktype	Zaalkerk
torentype	Vrijstaande klokkentoren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	/
Beschrijving	
historische beschrijving	De kerk is een moderne kerk, gebouwd in 1979 en afgewerkt begin 1980.
architecturale beschrijving	Structuur: Moderne zaalkerk met vrijstaande klokkentoren. Hoofdingang langs de zuidelijke zijde. Ingang komt uit op ontvangsthal dat toegang verleent aan de sacristie en twee toiletten. Open zaalruimte met inspringend koor met rechte sluiting. De weekkapel staat in verbinding met de vrijstaande pastorie, voorzien van eigen tuin en garage. Materiaal: Kerk opgetrokken in gevelsteen. Detail: Gebedsplaats van grijze betonsteen onder plat dak. Volumespel tussen schip, bovenaan opengewerkt door vensterpartijen, en lagere zijbeuken. Zijgevels bedekt met kunstleien. Beeldbepalende betonnen klokkentoren voor de inkom. Interieur: Open beschilderd interieur overwelfd door metalen spanten Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"

5.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	611,59 m ²
oppervlakte terrein	3.207,21 m ²
weekkapel	Aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	Ten noorden van de kerk sterkt zich een landbouwveld uit, afgescheiden door een rij wilgen. Langs de straatkant parking en voortuin van samen 1.100 m ²
afzonderlijke deelruimtes vandaag	Ontvangsthal Weekkapel Sacristie
Waardevolle roerende goederen	
orgel	Vastgesteld orgel aanwezig. Een positief-orgel werd geleverd door de firma Jos. Loncke & Zonen (Esen) in 1968.
relikwieën bewaard	Verering van O.L.Vrouw van Banneux
Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas Sacristie apart te verwarmen Winterkapel apart te verwarmen
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Heren- en damestoilet
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig
Toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang
voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang op straatniveau en dus toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Plattegrond: moderne zaalkerk met vrijstaande klokkentoren. Hoofdingang langs de zuidelijke zijde. Ingang komt uit op ontvangsthal dat toegang verleent aan de sacristie en twee toiletten. Open zaalruimte met inspringend koor met rechte sluiting. De weekkapel staat in verbinding met de vrijstaande pastorie, voorzien van eigen tuin en garage.

5.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	19 juni 2015
resultaten inspectie	De bouwfysische toestand van de kerk is zeer goed. De kerk en pastorie worden goed onderhouden. Er werden geen grote problemen vastgesteld.
urgente problemen	Er zijn geen grote werken vereist.
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	Er is een vijfjaren onderhoudsplan voor de kerk opgemaakt.
voorziene investeringswerken?	
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	Geen noemenswaardige werken uitgevoerd

5.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De kerk bevindt zich in het centrum van het dorp 'het Paradijs', langs een lokale weg. De kerk sluit aan en speelt in op het omliggend agrarisch landschap.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Gewestplan: woonuitbreidingsgebied
nabijheid andere kerken	Sint-Niklaaskerk: 3,3 km Sint-Bavokerk: 4,7 km Verrijzeniskerk: 4,5 km
Nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig
pastorie	Niet aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (rij arbeidershuizen)
school	Vrije basisschool Het Paradijs Rekkem
cultuur	Niet aanwezig
andere	Café Louis
bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Rekkem Paradijs' - 120 meter 'Rekkem Ten Bulke' - 490 meter
parkeerplaatsen	25 gratis plaatsen op de parking voor de kerk Langs de rijweg is vrij parkeren van toepassing

STAD MENEN
INFORMATIEF GEDEELTE

Deelgebied Rekkem

figuur 20

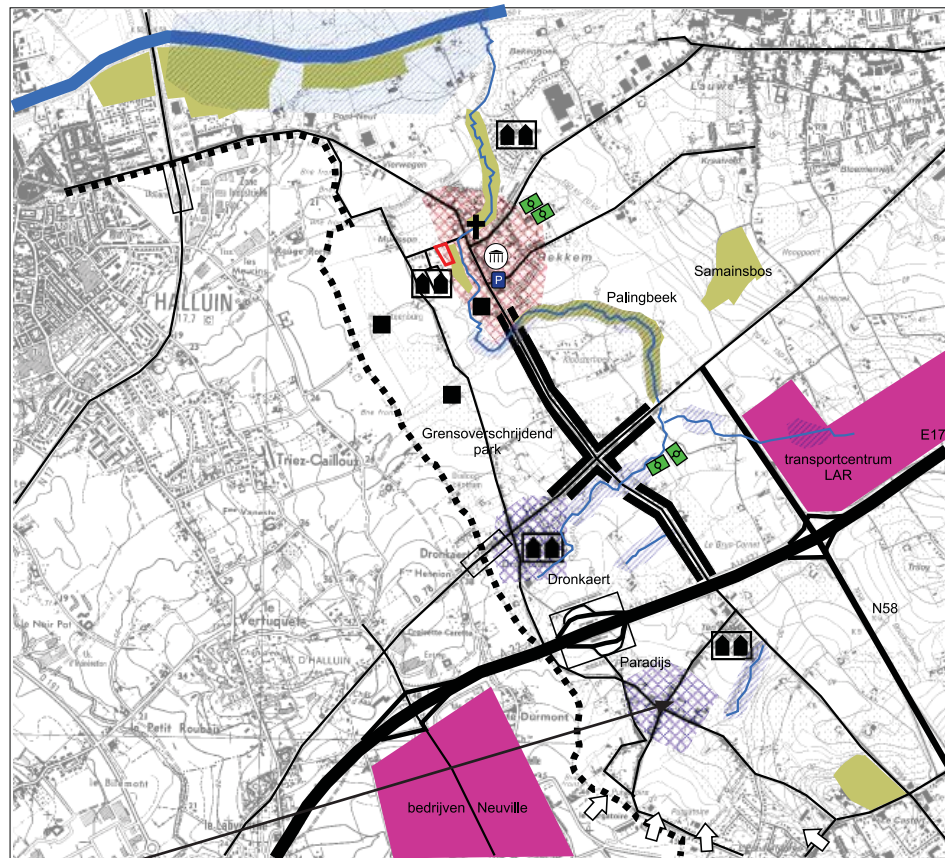
legende

- gemeentehuis
- kerk
- kern met kleinhandel en gemeenschapsvoorzieningen
- woonkern
- woonverkaveling
- lintbebouwing
- bedrijven
- leievallei
- beekvallei
- grensovergang
- grens
- groenvoorziening - park
- hoeve
- begraafplaats
- sportvelden
- verstedelichte druk
- parking

intercommunale leiedal
datum: november 2004

leiedal

HEILIGE MAAGD DER ARMENKERK

KAART DEELGEBIED REKKEM MET AANDUIDING HEILIGE MAAGD DER ARMENKERK EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

5.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2022, 2023, 2024 en deel 2025)		aantal bezoekers
weekvieringen	5 per week (maandag- tot vrijdagavond)	10
weekendvieringen	1 per week (zaterdagnamiddag)	70
dopen	3 tot 6 per jaar	60
eerste communievieringen	1 per jaar	200
vormselvieringen	1 per jaar	180
huwelijken	tot 2 per jaar	120
begravenissen	3 tot 8 per jaar	170
schoolvieringen	Ja, aantal onbekend	/
bezoeken van leerlingen in groep	/	/
aantal zitplaatsen	190 in hoofdgebouw en 20 in de weekkapel	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1 diaken en een hulp priester met rust	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Bedevaart met Noveen voor O.L.V. van Banneux trekt heel veel volk (270 personen) Maria vieringen in mei Samana viering voor oudere en zieke mensen. Lichtmis begin februari voor gedoopte kinderen en familie tot 120 personen.	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	De kerk is dagelijks open (openen en sluiten van de kerk gebeurt door vrijwilligers)	
aard van activiteit	3 à 6 recepties per jaar op afspraak o.a. voor Samana, koren, Sinterklaas en schoolfeesten, Banneux Bisdom vereniging, Kerst verhaal, kinderen en ouders op Lichtmis, receptie na doopviering, kerkelijk huwelijk, jubilees met familie, etc.	
wanneer vinden die plaats	Kan op ieder tijdstip na afspraak	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Verenigingsleven voor Paradijs kermis, school en parochie zelf	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen		
gronden in publiek gebruik	Dagelijks gebruik van onze privé parking door allen die in de wijk komen.	

6. SINT-BAVOKERK

6.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Lauweplaats 23
wijk	Centrum Lauwe
deelgemeente	Lauwe
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Gebouw: De kerkfabriek Sint-Bavo Lauwe gaf aan dat de kerk volgens archiefdocumenten eigendom is van de kerkfabriek Sint-Bavo. Grond: Stad Menen
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Bavo van Lauwe
voorzitter kerkbestuur	Jos Helewaut
Statuut	
niet beschermd vastgesteld object sinds	05-10-2009
besluitnummer	5825
ID inventaris	56153

6.2. BESCHRIJVING

6.2.1. Cultuurhistorische waarde

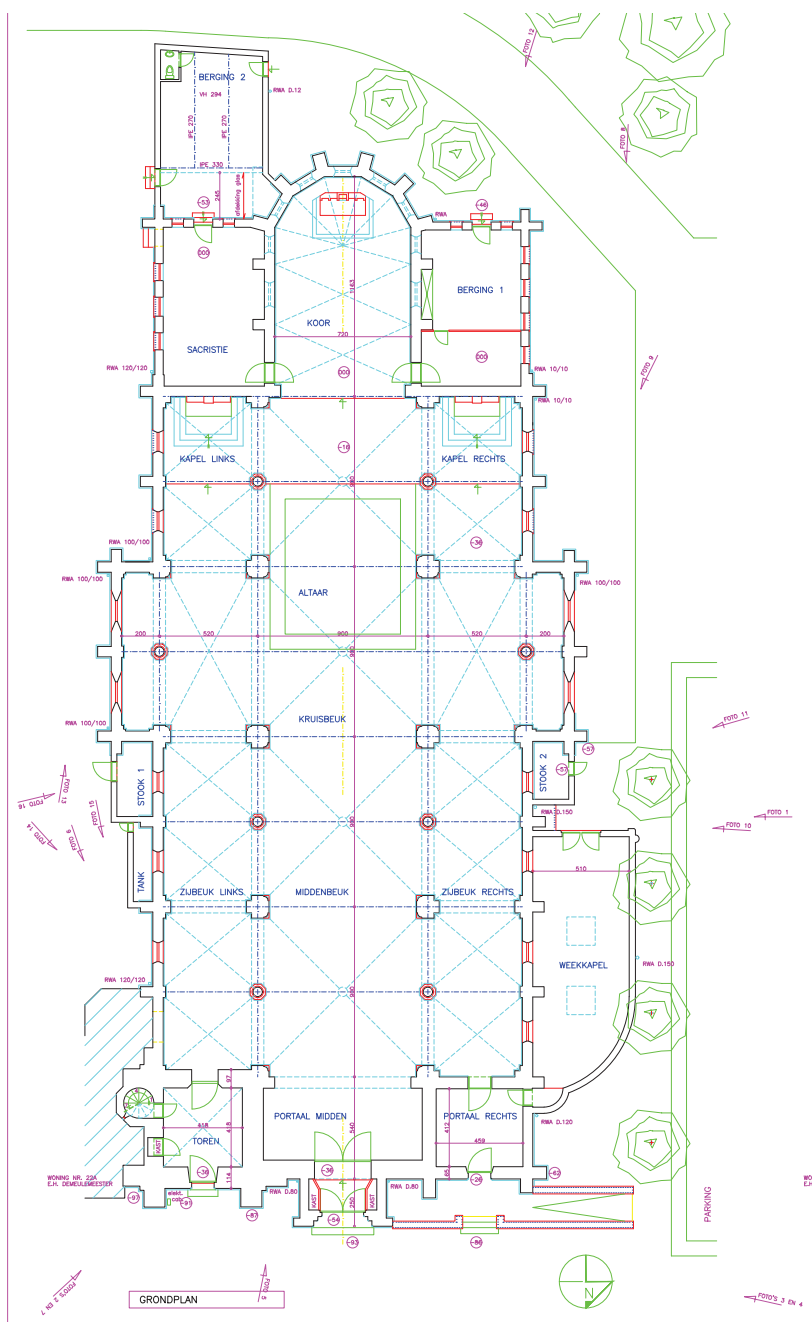
bouwkundige gegevens	
datering	Vierde kwart 19 ^{de} eeuw
betrokken personen	De Geyne, Leopold
stijl	Neogotiek
kerktype	Pseudo-basiliek
torentype	Geveltoren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	/
Beschrijving	
historische beschrijving	Georiënteerde driebeukige kerk, opgetrokken in neogotische stijl. Opgericht in 1877-1879 naar ontwerp van L. De Geyne (Kortrijk) ter vervanging van de voormalige middeleeuwse kerk die meer westwaarts gelegen was, afgebroken tussen 1880-1882. Voorheen kerk omgeven door kerkhof en muur. De muur werd afgebroken in 1940. Kerk, deels omzoomd met kastanjabomen. Tuin met Mariagrotje, met klimop begroeid. Monument ter ere van de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog op het kerkplein.
architecturale beschrijving	Structuur: Driebeukig basilicaal schip van vier traveeën. Transept van één smalle travee met vlakke sluiting. Koor van drie traveeën met vijfzijdige sluiting. Via het koor toegang tot berging (noord) en sacristie (zuid). Sacristie geeft op zijn beurt toegang tot een tweede berging. Centraal en rechts portaal. Rechts portaal met rechtstreekse toegang tot weekkapel, genaamd 'de koepel', aansluitend op zuidelijke gevel. Voorgeplaatste vierkante westtoren. Materiaal: Rode baksteenbouw met natuurstenen accenten. Detail: Houten kroonlijst steunend op stenen consoles. Schip, transept en koor onder leien zadeldaken, zijbeuken onder leien lessenaarsdaken. Leien toren met ingesnoerde spits, voorzien van torenuurwerk en windhaan. Schip met afgepunte noordgevel met voorgeplaatst portaal met rechthoekige portaaldeur, geritmeerd door versneden steunberen in de zijbeuken en rondboogvensters. Vierkante westtoren van vier geledingen gemarkeerd door op elkaar gestelde versneden steunberen. Op de tweede geleding, beeld van de H. Bavo van 1879, vervaardigd door J. Gryson. Derde geleding met twee rondboogramen, vierde geleding met gekoppelde rondbogige galmgaten in een rondbogige omlijsting. Interieur: Bepoetste en beschilderde wanden, geritmeerd door spitsbogen op arduinen zuilen met knoppenkapiteel. Midden- en zijbeuken voorzien van bepoetst kruisribgewelf, uitstralend in koor. Natuurstenen vloer met kruismotief van witte marmer.

	Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
--	--

6.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	1.226,79 m ²
oppervlakte terrein	1.226,79 m ²
weekkapel	Aanwezig, 'de koepel'
afsplitsbare gronden/ uitbreidings- mogelijkheden	De kerk staat op het centrale plein. Op het kerkplein is er tevens een monument ter ere van de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog. Achter de kerk bevindt zich een parkje: een tuin met Mariagrotje met klimop begroeid.
afzonderlijke deelruimtes	Sacristie Bergingen De koepel: vergaderruimte in de kerk, ter hoogte van de ingang
Waardevolle roerende goederen	
altaren	Hoofdaltaar: neogotisch gebeeldhouwd retabel van 1890 vervaardigd door J. Vannieuwenhuysse (Brugge) met voorstelling van de vermenigvuldiging der broden en der vissen, calvarie en laatste avondmaal. Verguld en witgeschilderd houten tabernakel met de symbolen van de evangelisten.
communiebank	Neogotische, eikenhouten communiebank van 1891 vervaardigd door J. Vannieuwenhuysse (Brugge).
glasramen	Glasramen met voorstellingen van O.L.V. Onbevlekt Ontvangen, het Heilig Hart van Jezus, de Heilige Bavo en de Heilige Cecilia vervaardigd door J. Dobbelaere (Brugge) en gedateerd 1880.
koorgestoelte	Neogotisch eikenhouten koorgestoelte van ca. 1880 vervaardigd door C. Dejonghe. 19 ^{de} -eeuwse eikenhouten koorbank
orgel	Vastgesteld orgel aanwezig. <u>Voorgeschiedenis</u> Rond 1880 werd een orgel gebouwd door P. Loncke (Hoogstade); vermoedelijk ging dit samen met de bouw van de nieuwe kerk. Kort vóór 1914 vond reeds een grote herstelling plaats door een niet met naam genoemde hersteller. In 1919 kreeg dit instrument een revisie door J. Anneessens (Menen). Dezelfde bouwer maakte in 1926 een nieuwe blaasbalg en installeerde tevens een electro-ventilator. Een bestek van Anneessens uit 1930 voor een totale renovatie van het orgel is vermoedelijk niet uitgevoerd. In de jaren 1970 heeft een toenmalige pastoor het vervallen orgel verkocht; meer gegevens konden ons hieromtrent niet verstrekt worden. Dit orgel is nog zichtbaar op een foto van het K.I.K. van 1970. <u>Huidig orgel</u> Auteur en bouwjaar van dit instrument zijn onbekend. In 1979 kocht het kerkbestuur dit orgel tweedehands; het zou uit een Brussels klooster van zusters Ursulinen afkomstig zijn. Het werd gerenoveerd en in Lauwe geplaatst door de firma "Loncke Orgelbouw" (Zarren).

Voorzieningen	
verwarming	Aanwezig: gas Toereikend Sacristie apart te verwarmen Bergingen apart te verwarmen De koepel apart te verwarmen
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	Eén toilet in de sacristie, 2 toiletten in de koepel Bij grote evenementen wordt altijd gevraagd om toiletten extra bij te plaatsen
keuken	Aanwezig in 'de koepel'
geluidsversterking	Aanwezig.
Toegankelijkheid	
toegangen	Drie hoofdtoegangen in de westgevel
andersvaliden	Eén van deze hoofdtoegangen is voorzien van een hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

Plattegrond: driebeukig basilicaal schip van vier traveeën. Transept van één smalle travee met vlakke sluiting. Koor van drie traveeën met vijfzijdige sluiting. Via het koor toegang tot berging (noord) en sacristie (zuid). Sacristie geeft op zijn beurt toegang tot een tweede berging. Centraal en rechts portaal. Rechts portaal met rechtstreekse toegang tot weekkapel, genaamd 'de koepel', aansluitend op zuidelijke gevel. Voorgeplaatste vierkante westtoren.

6.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	30 maart 2021
resultaten inspectie	De bouwfysische toestand van de kerk is zeer goed. De kerk wordt vrij goed onderhouden. Eenmalige werken, de meeste reeds uitgevoerd en opgevolgd. Weerkerende werken worden uitgevoerd en opgevolgd.
urgente problemen	De toestand van het torenkruis en torenspits
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	Afname van het torenkruis
voorzien investeringwerken?	Restaureren van het torenkruis, afname en inspectie torentop met eventueel herstelling Nieuwe verwarmingsketel noordkant kerkship
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	Nieuwe verwarming zuidkant kerkship (2024)) Onderhoud leien en regenwaterafvoer

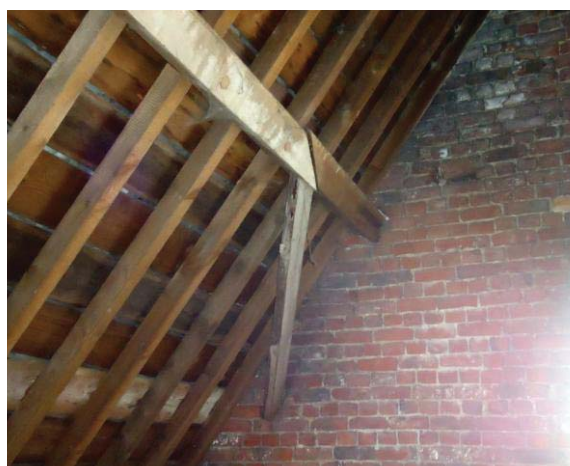
Dakvlakken 43/44, westelijke topgevel: uitgevallen voegwerk

Dakvlak 27, zuidelijke topgevel: uitgevallen voegwerk

Klokkenzolder, duivenmest en duivenkrengen

Dakvlak 43, doorhangende gordingbalk

Dakvlakken 27/42: gebarsten schouw

6.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De kerk bevindt zich centraal in het dorp, op het centrale plein. Ten noorden van de kerk bevindt er zich een toegankelijke tuin.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Gewestplan: woongebied
nabijheid andere kerken	Verrijzeniskerk: 1,3 km Sint-Niklaaskerk: 2,1 km Heilige Maagd der Armenkerk: 4,7 km
nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig, maar gemeentelijke begraafplaats op 450 meter van de kerk
pastorie	Niet aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (art-deco burgerhuis, burgerhuis, herberg 't Pompierke, winkel-woonhuis, eenheidsbebouwing van drie stadswoningen, Herberg) en beschermde monumenten (gemeentehuis van Lauwe, burgerhuis)
school	Gemeenteschool Lauwe Vrije Basisschool De Stap
cultuur	CC Het Applauws: 1km
andere	Sportterreinen Ontmoetingscentrum Gemeentehuis Tal van horeca en handelszaken
bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Lauwe Plaats' - 20 meter
parkeerplaatsen	Op heraangelegd plein naast de kerk zal vrij parkeren van toepassing blijven.

6.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Gebedsdienst op vrijdag en misviering op woensdag	10-15
weekendvieringen	3 per maand (niet op eerste zondag van de maand))	80-tal
dopen	41	
eerste communie vieringen	2 met in totaal 46 kinderen	
vormselvieringen	1 met 50 vormelingen	
huwelijken	2	
begravenissen	27	
schoolvieringen		/
bezoeken van leerlingen in groep	/	/
aantal zitplaatsen	220 stoelen maar plaats voor 550	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1 diaken-coördinator, 1 meewerkend priester	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Centraal gelegen gebouw met uitstraling voor alle liturgische diensten en occasionele dorpsgebeurtenissen	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	De kerk is in de herfst en de winter toegankelijk van dinsdag tot vrijdag (9u-17u), en in de lente en de zomer tot 18u	
aard van activiteit	4 concerten per jaar 12 recepties per jaar 1 tentoonstelling per jaar 54 vergaderingen per jaar (de koepel) Jaarlijkse evenementen voor verenigingen met een groot aantal deelnemers: NSB, Markant, de brandweer, Beweging.net, Ziekenzorg, Neos, Chiro, Sint-Bavokoor. De kerk heeft een eigen plaats in het verenigingsleven.	
wanneer vinden die plaats	Zowel tijdens de week als in het weekend	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Verenigingsleven De parochie zelf	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen		
gronden in publiek gebruik	Geen	

7. VERRIJZENISKERK

7.1. IDENTIFICATIE

Ligging	
straat	Spoorwegstraat 92
wijk	Knok
deelgemeente	Lauwe
provincie	West-Vlaanderen
Eigenaar	
eigenaar	Stad Menen
bisdom	Brugge
dekenaat	Menen
parochie	Sint-Bavo van Lauwe
voorzitter kerkbestuur	Jos Helewaut
Statuut	
niet beschermd vastgesteld object sinds	05-10-2009
besluitnummer	5825
ID inventaris	76298

7.2. BESCHRIJVING

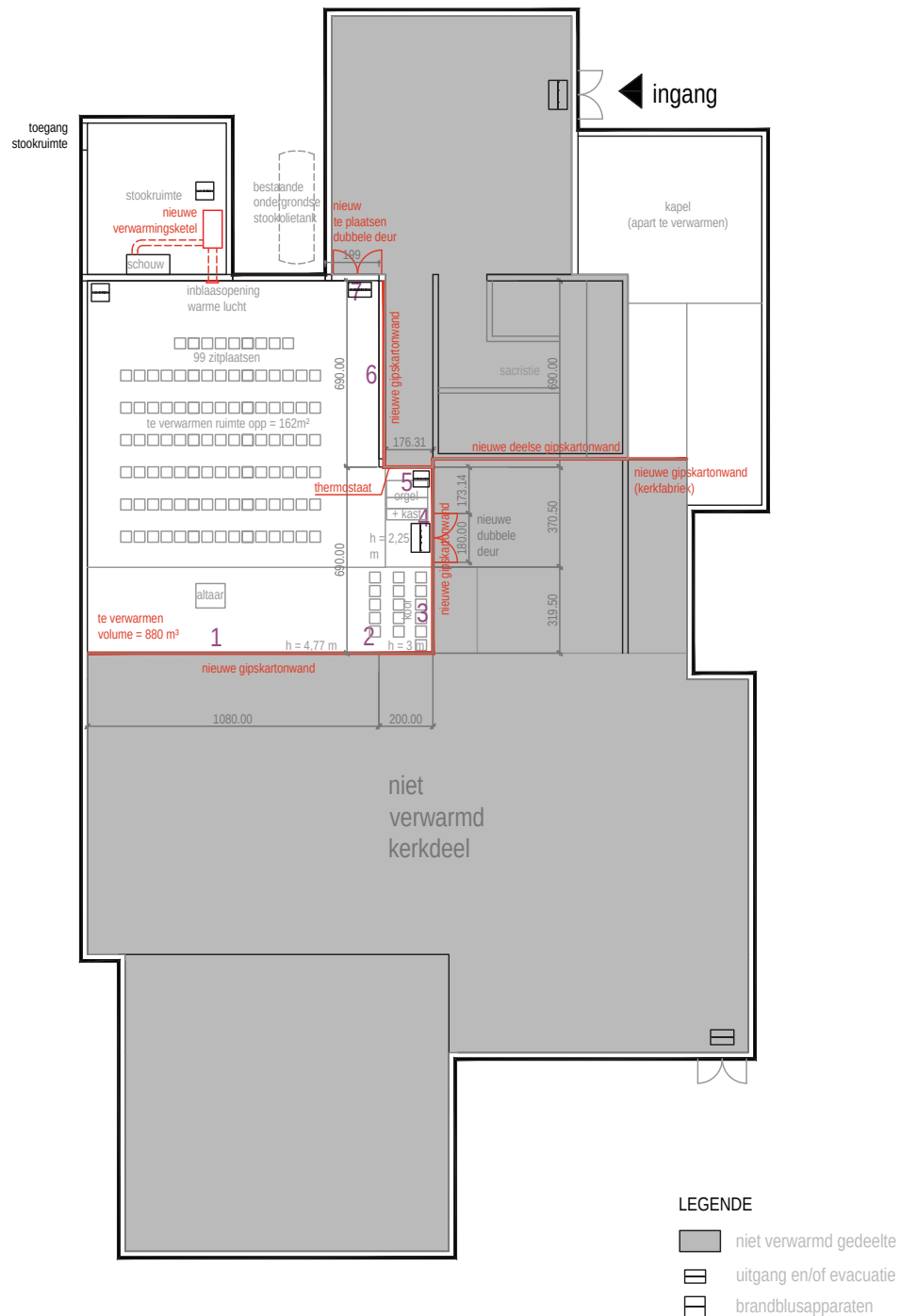
7.2.1. Cultuurhistorische waarde

bouwkundige gegevens	
datering	Na WO II
betrokken personen	Dessauvage, Marc
stijl	Brutalisme
kerktype	Zaalkerk
torentype	Geen toren
Cultuurhistorische waarde	
waardering	In 2015 werd een retrospectieve georganiseerd in het Kadoc te Leuven rond het werk van deze architect. Alle bouwplannen van de Verrijzeniskerk werden daar trouwens in bewaring gegeven. Er werden ook foto's ter beschikking gesteld voor de tentoonstelling. Het werk van Marc Dessauvage kan als volgt worden gekarakteriseerd: In de jaren 1960 ontwierp en bouwde hij een reeks parochiekerken die een architecturale vertaling zijn van de postconcliaire 'theologie van de gemeenschap': de kerk als 'huis voor de gemeenschap', als 'huiswerk' of 'domus ecclesiae'. Dessauvage omschreef ze als 'woonkerken'. De constructieve opbouw van wanden, vloeren en daken is duidelijk leesbaar. In de tweede helft van de jaren 1960 ontwierp Dessauvage meerdere kerken met een grote diversiteit van functies, die het strikt kerkelijk overschrijden. Deze polyvalente 'wijkcentra' zijn tegelijkertijd stedenbouwkundige ontwerpen. Dessauvages oeuvre heeft als kenmerken: - landschap: de architectuur moet een aanvulling zijn op het bestaande landschap. De kerk integreert zich inderdaad naadloos in de omgeving. - vanzelfsprekendheid: de architect moet streven naar de meest logische en eenvoudigste oplossing. - het elementaire: ondanks een arsenaal van schier onbeperkte technische moeilijkheden moet alles zo sober mogelijk gehouden worden. Dit past zeker bij de Verrijzeniskerk. - vorm: vanuit het volume wordt het grondplan ontwikkeld en niet andersom. Dit kenmerk past inderdaad. - materialiteit: de ruwbouw is tegelijk afbouw. Dit kenmerk past ook.
Beschrijving	
historische beschrijving	Bedehuis opgetrokken in 1971-1975.

architecturale beschrijving	Structuur: Nagenoeg rechthoekig grondplan. De kerk heeft een aflopende opstelling. Eenvoudige constructie. Materiaal: Constructie van grijze betonsteen, afgewerkt met kunstleien onder plat dak. Interieur: Sober, open en onbeschilderd interieur Roerende goederen/orgel: zie "architecturale mogelijkheden"
-----------------------------	---

7.2.2. Architecturale mogelijkheden

Bouwkundige kenmerken	
footprint kerkgebouw	983,59 m ²
oppervlakte terrein	1.984,15 m ²
weekkapel	Aanwezig
afsplitsbare gronden/ uitbreidingsmogelijkheden	Achter de kerk bevindt er zich een grasveldje ingericht als speeltuin en ontmoetingsruimte
afzonderlijke deelruimtes vandaag	Inkomhal De kerk werd gereduceerd tot één derde van haar oppervlakte omdat ze te groot was. Het gedeelte dat niet meer gebruikt wordt is een opslagruimte.
waardevolle roerende goederen	
orgel	Aanwezig, niet vastgesteld
voorzieningen	
verwarming	Aanwezig; stookolie Aparte verwarming voor weekkapel en inkomhal
elektriciteit	Aanwezig
sanitair	2 toiletten
keuken	Niet aanwezig
geluidsversterking	Aanwezig
toegankelijkheid	
toegangen	Eén hoofdtoegang
andersvaliden	Hoofdtoegang voorzien van hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

Plattegrond: nagenoeg rechthoekig grondplan.

7.2.3. Bouwfysische toestand

inspectie monumentenwacht	De kerk werd niet geïnspecteerd door Monumentenwacht. De technische dienst van de stad Menen deed in functie van het kerkenplan echter een uitgebreide inspectie, waarbij dezelfde aspecten werden geïnspecteerd als in de rapporten van Monumentenwacht.
resultaten inspectie	Over het algemeen is de staat van het gebouw matig. Het grootste pijnpunt van deze kerk is het dak. De bitumen zijn dringend aan vervanging toe. Er is waterinsijpeling door blaasvorming en versterving van de bitumen. Ook de lichtstraten zijn aan vervanging toe. Verder zijn er geen grote opmerkingen.
urgente problemen	Het dak dient dringend gerenoveerd te worden. Verder dient ook het buitenschrijnwerk onderhouden te worden.
concrete plannen om deze problematiek aan te pakken? (opname in meerjarenbegroting)	
voorzienbare investeringswerken?	
uitgevoerde werken in de laatste tien jaar	/

7.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

Ruimtelijke context	
rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	Wijkkerk aan de rand van Lauwe in de wijk Knok. De lage kerk wordt geflankeerd door opmerkelijk hogere appartementsgebouwen, waardoor de kerk wat lijkt "weg te vallen" uit het zicht.
stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut straat
nabijheid andere kerken	Sint-Bavokerk: 1,3 km Heilige Maagd der Armenkerk: 4,5 km Sint-Niklaaskerk: 3,4 km
Nabije functies	
kerkhof	Niet aanwezig
pastorie	Niet aanwezig
klooster	Niet aanwezig
erfgoed	Rond de kerk bevindt er zich nog vastgesteld onroerend erfgoed (hoeve met losse bestanddelen, interbellumwoning)
school	Niet aanwezig
cultuur	Niet aanwezig
andere	Voetbalvelden Racing Lauwe Hondenclub VZW "De trouwe hond Lauwe" Bakkerij
Bereikbaarheid	
openbaar vervoer	Bus: 'Lauwe Dronkaardstraat' - 10 meter
parkeerplaatsen	6 parkeerplaatsen voor de kerk Langs de rijweg is in de omgeving vrij parkeren van toepassing.

STAD MENEN
INFORMATIEF GEDEELTE

Deelgebied Lauwe

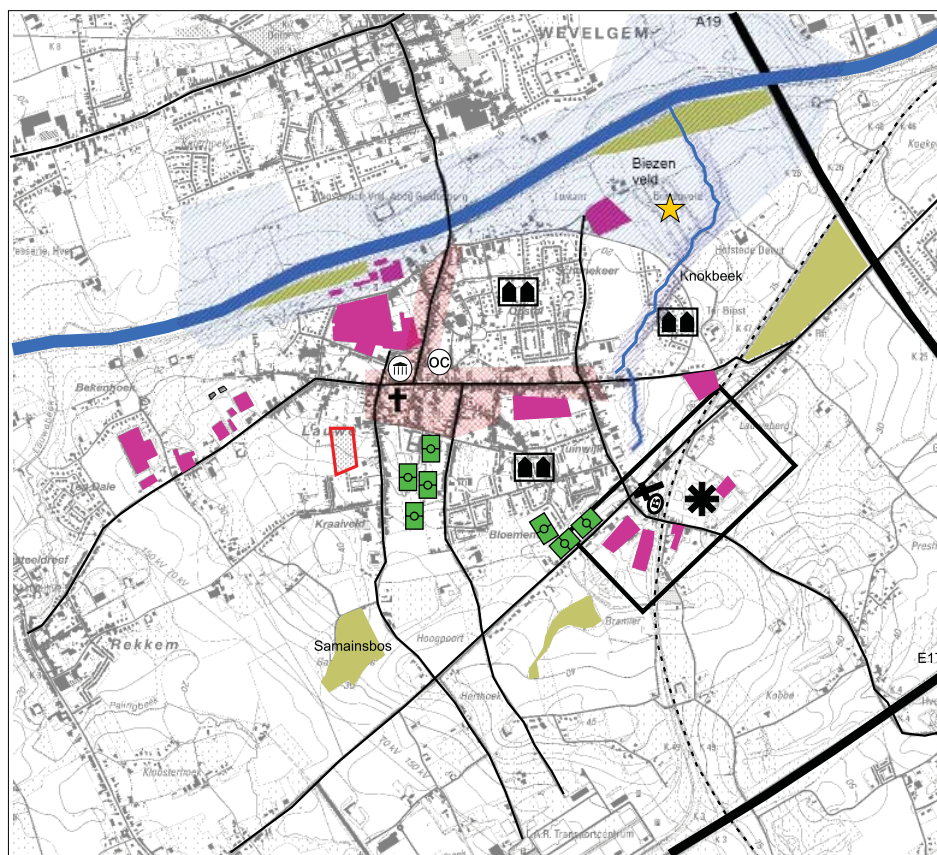
figuur 18

legende

- gemeentehuis
- kerk
- ontmoetingscentrum
- kern met kleinhandel en gemeenschapsvoorzieningen
- woonverkaveling
- bedrijven
- leievallei
- beekvallei
- stationsomgeving
- groenvoorziening - park
- begraafplaats
- oud station
- sportvelden
- toeristische recreatievoorziening
- recuperatie- & composteerbedrijf

intercommunale leiedal
datum: november 2004

KAART DEELGEBIED LAUWE MET AANDUIDING VAN DE VERRIJZENISKERK (= MEEST ZUIDELIJK GELEGEN KERK) EN OMLIGGENDE FUNCTIES (BRON: STRUCTUURPLAN MENEN)

7.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Liturgische activiteiten (gegevens: 2024)		aantal bezoekers
weekvieringen	Gebedsdienst op dinsdagavond	5-10
weekendvieringen	Zondagsmis: 1 per maand)	50 tot 80-tal aanwezigen
feestdagen	Geen	
dopen	Geen	
eerste communie vieringen	Geen	/
vormselvieringen	Geen	/
huwelijken	Geen	/
begravenissen	Geen	/
schoolvieringen	Geen	/
bezoeken van leerlingen in groep	Geen	/
aantal zitplaatsen	100	
aantal priesters verbonden aan de kerk	1 diaken-coördinator, 1 meewerkend priester	
aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies?	Meerwaarde van het Verrijzeniskoor Sfeervolle kerk(gemeenschap) 'Gezellige' en warmere kerk omwille van haar kleinschalig karakter	
Niet-liturgische activiteiten		
vrije/toeristische bezoeken	Bezoeken uit interesse voor de architectuur van Marc Dessauvage. De kerk is toegankelijk tijdens de diensten, anders enkel op aanvraag.	
aard van activiteit		
wanneer vinden die plaats	/	
initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Verenigingsleven De parochie zelf	
Ruimtes in eigendom van de parochie		
parochiezalen, speelpleinen, jeugdlokalen	Geen	
gronden in publiek gebruik	Geen	

DEEL 3: TOEKOMSTVISIE

1. VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE

In de voorgaande hoofdstukken verwierven we via de kerkenfiches kennis inzake de cultuurhistorische waarde, de architecturale karakteristieken en mogelijkheden, de bouwfysische staat, de context rondom de kerkgebouwen, en het gebruik van de kerken. Op vraag van de stad werken we in dit hoofdstuk een onderlinge afweging uit die het toekomstig gebruik van de kerken strategisch bepaalt.

1.1. ONDERBOUWDE VISIE

1.1.1. Mogelijke toekomsttrajecten

De mogelijke toekomsttrajecten voor de Vlaamse parochiekerken worden geformuleerd door het CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur):¹

Valorisatie

Valorisatie heeft betrekking op initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten). Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik

Medegebruik is de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen. In geval van medegebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

Nevenbestemming

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan men een nevenbestemming overwegen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een multifunctioneel gebruik en een gedeeld gebruik.

Multifunctioneel gebruik

Multifunctioneel gebruik is een nevenbestemming in de tijd. Het kerkgebouw kan in dit geval occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt worden. In geval van multifunctioneel gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

Gedeeld gebruik

Gedeeld gebruik is een nevenbestemming in de ruimte. Het kerkgebouw wordt architecturaal zodanig heringericht dat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Een gedeeld gebruik veronderstelt dus dat de liturgische ruimte en de andere ruimten bouwkundig volledig van elkaar gescheiden zijn, zodat een gedeeld gebruik mogelijk wordt, zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen. In geval van gedeeld gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik van de parochiekerk moet het kerkbestuur met de gebruikers een gebruiksovereenkomst voor een bepaalde duur sluiten, waarin onder meer volgende bepalingen worden opgenomen:

- Omschrijving van de ruimte die voor medegebruik of een nevenbestemming ter beschikking wordt gesteld
- Afspraken in verband met het gebruik van de ruimte, meubilair, schoonmaak, veiligheid, uren van gebruik
- Afspraken om de rust en de stilte tijdens de liturgische diensten te verzekeren
- Regeling voor deelname in de kosten van het kerkgebouw
- Regeling van aansprakelijkheid in geval van schade en de verzekering
- Aanduiding van de instantie die bemiddelt of beslist in geval van betwisting
- Om geldig te zijn, heeft deze overeenkomst bovendien de handtekening van de pastoor en de bisschop (cf. Codex Iuris Canonici, can. 1257)

In principe wordt er niets gewijzigd aan de inrichting van de centrale liturgische ruimte (onder meer plaats van altaar, doopvont, lezenaar, zetel van de voorganger). Een vraag tot uitzonderlijke wijziging wordt met de pastoor en het kerkbestuur besproken en in de gebruiksovereenkomst opgenomen. Bij initiatieven die het moeilijk maken om het H. Sacrament op een gepaste wijze te begroeten, wordt het H. Sacrament tijdelijk naar een kapel of naar de sacristie overgebracht. In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Van kerkelijke zijde is de schriftelijke goedkeuring van de bisschop vereist. De bisschop kan zijn goedkeuring tot herbestemming slechts verlenen wanneer er een duidelijk en aanvaardbaar plan voor de herbestemming van de kerk voorhanden is. De herbestemming van het kerkgebouw moet op voldoende juridische garanties voor een consequente toepassing in de toekomst kunnen steunen.

1.1.2. Manier waarop de visie tot stand kwam

De aanpak voor het opmaken van de visie, wordt aangegeven in de inleiding onder punt 1.2 'Stappenplan kerkenbeleidsplan Mene'. In de tabel bij de conclusie wordt een samenvatting aangegeven van de argumenten die tijdens het traject aan bod kwamen om tot de toekomstvisie per kerk te komen.

1.2. CONCLUSIE

Op basis van heel wat afwegingen werd onderstaande tabel opgesteld in onderling overleg tussen de stad en de stuurgroep. Deze conclusietabel is in overeenstemming met het huidig pastoraal plan.

Naam kerk + deelgemeente + wijk indien van toepassing	Toekomstvisie	samenvatting conclusies o.b.v. afwegingscriteria
Sint-Vedastuskerk Menen	Valorisatie - knooppunt	- Gemiddeld aantal bezoekers - Zeer hoge investeringskosten, maar kosten moeten in elk geval gemaakt worden want het betreft een monument - Hoge periodieke kosten t.o.v. aantal diensten maar kan geoptimaliseerd worden door efficiënter gebruik
Sint-Jozefskerk Menen (Barakken)	Herbestemming	- Zeer laag aantal bezoekers - Hoge investeringskosten - Gemiddelde periodieke kosten t.o.v. aantal diensten
Sint-Jan-de Doperkerk Menen (Ons Dorp)	Nevenbestemming in de tijd	- Gemiddeld aantal bezoekers - Afwerkende investeringskosten, maar kosten moeten in elk geval gemaakt worden want het betreft een monument - Gemiddelde periodieke kosten - Ruimte en tijd beschikbaar voor nevenbestemming
Sint-Bavokerk Lauwe	Valorisatie	- Hoog aantal bezoekers - Hoge investeringskosten - Lage periodieke kosten t.o.v. aantal diensten
Vrijzeniskerk Lauwe	Herbestemming	- Laag aantal bezoekers - Gemiddeld tot hoge investeringskosten - Gemiddelde periodieke kosten t.o.v. aantal diensten
Sint-Niklaaskerk Rekkem	Valorisatie	- Gemiddeld aantal bezoekers - Beperkte investeringskosten - Gemiddelde periodieke kosten t.o.v. aantal diensten
Heilige Maagd der Armenkerk Rekkem (Paradijs)	Nevenbestemming in de ruimte (gedeeld gebruik)	- Gemiddeld aantal bezoekers - Beperkte investeringskosten - Gemiddelde periodieke kosten t.o.v. aantal diensten

2. PLAN VAN AANPAK

Naam kerk + deelgemeente + wijk indien van toepassing	plan van aanpak
Sint-Vedastuskerk Menen	De kerk wordt vandaag gebruikt voor de eredienst en nu en dan voor andere activiteiten. Dit wordt bestendigd in de toekomst.
Sint-Jozefskerk Menen (Barakken)	De kerk wordt vandaag gebruikt voor de eredienst. Daarnaast wordt de kerk ook gebruikt voor andere activiteiten. Op termijn wordt de kerk herbestemd.
Sint-Jan-de Doperkerk Menen (Ons Dorp)	De kerk wordt vandaag gebruikt voor de eredienst. Daarnaast wordt de kerk ook gebruikt voor andere activiteiten. Er is tijd en ruimte beschikbaar voor nevenbestemming.
Sint-Bavokerk Lauwe	De kerk wordt vandaag gebruikt voor de eredienst en nu en dan voor andere activiteiten. Dit wordt bestendigd in de toekomst.
Verrijzeniskerk Lauwe	De kerk bestaat uit twee delen. Het ene deel wordt gebruikt voor de eredienst en het andere voor andere activiteiten. Op termijn wordt de kerk herbestemd.
Sint-Niklaaskerk Rekkem	De kerk wordt vandaag gebruikt voor de eredienst en nu en dan voor andere activiteiten. Dit wordt bestendigd in de toekomst.
Heilige Maagd der Armenkerk Rekkem (Paradijs)	De kerk bestaat uit twee delen. Het ene deel wordt gebruikt voor de eredienst en het andere voor andere activiteiten. Er is ruimte beschikbaar voor nevenbestemming.

In overleg met het centraal kerkbestuur worden alle verdere stappen in consensus genomen.

